VOL. XIII. ÉVFOLYAM. HIMLERVILLE, KY. 1925 OKTÓBER 8. NO. 41. SZÁM.

161 H4D 1.189 ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES.

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES.

ÖSSZEESKÜVÉS A SZERVEZET ELLEN

A Pittsburgh Coal Co., a Consolidation Coal Co., a Rochester & Pittsburgh Coal Co., a Bethlehem Mines Co. szövetséget kötöttek a szervezet letörésére. — Murray a szervezet alelnöke leleplezte az összeesküvést.

Közép-Pennsylvania és a vele határos Észak West Virginia nagy bányatársaságai, melyek április óta harcolnak a szervezet ellen, most akarják a döntő csatát megvivni. Elérkezettnek látják az időt, hogy megkisérel-jék kiirtani a szervezet localjait bányatelepeikről.

Azt hiszik, hogy a bányászok, akik hónapok óta munka nélkül vannak annyira megtörtek már, hogy azok hajlandók open shop alapon dolgozni a levágott munkabérekért.

A cimünkben irt négy bányatársaság szövetséget kötött egymással, hogy ők egymást segitve keresztül viszik eddigi szervezett telepeiken a szervezet kiirtását.

Meg is kezdte már mind a négy társaság az irtó hadjáratot. Nem törődnek vele, hogy a sztrájktörőkkel termelt szén hallatlanul drága, hogy többet fizetnek deputyknak, mint a mennyit az eladott szénért kapnak. Egyetlen cél elérése fontos, megtörni a szervezetet.

A négy társaság emberfogói az utcán szedik össze Pittsburghban meg más városokban a sztrájktörőket, akiket, egetföldet igérve szállitanak aztán a bányákba. Hogy aztán ezeknek a szedett-vedett sztrájktörőknek a munkája igen drága, az természetes. Megjelennek az olyan bányatelepeken is, ahol régen szünetel a munka és ott is szedik össze a bányászokat, persze nem igen mondják meg, hogy sztrájktörésre hivják őket. Ingyen szállitást, nagyszerü fizetést igérnek, amivel aztán leveszik a lábáról az eladósodott, nyomorgó bányászt.

Hogy milyen csalafinta módon szedik össze a sztrájktörőket pl. a Banning No. 2 bányába, mely a Pittsburgh Coal Co. tulajdona, azt bizonyitja az a nyilatkozat, amit egy bányász adott.

A nyilatkozatot P. T. Fagannak, az 5-ik kerület elnökének adta át Tony Malisky bányász, miután arra William B. Jones közjegyző előtt Westmorelandban, Pennsylvaniában esküt tett.

"Én Tony, Malisky, a Pittsburgh Coal Company egy ügynöke által a Second Ave. és Grant St. sarkán, Pittsburgh, Pa.-ban csütörtökön, augusztus 27-én meg lettem szólitva. Azt kérdezte tőlem az ügynök, hogy szeretnék-e jobot és nem vagyok-e pénzszükében. Azt feleltem, hogy bizony szeretnék munkát kapni és pénzt keresni, mert se munkám, se pénzem nincs. Azt mondotta, hogy tud nagyon jó helyet a számomra egy bányában. Erre azt kérdeztem tőle, hogy nincs-e a bányánál sztrájk vagy valami más baj? Ő azt felelte, hogy semmiféle zavar nincs a bányánál, csak a bányának van szüksége emberekre, mert jobban akar dolgoztatni. Erre megnyugodtam és ő mindjárt fel is vett a kompánia részére és elvitt a vonathoz és leküldött Whitsett, Pa.-ba. Megérkeztem és ott már vártak rám és igy munkába mentem. Két napig dolgoztam a bányában és akkor kérdeztem a superintendentet, hogy mit fizet azért a munkáért, amelyen én dolgozom. Ő azt felelte, hogy nem tudja, de menjek ki a külső bószhoz, az bizonyára meg tudja mondani. Én ki is mentem hozzá és megkérdeztem, a ki azt mondta, hogy ő különféle béreket fizet, melyek $3.86-tól $3.98-ig terjednek. Hétfőn mentem megint, harmadik napon, munkába, és amint beértem a plézbe látom, hogy senki sincs ott, mert azok az emberek, a kikkel együtt dolgoztam, otthagyták a munkájukat és ezért én is abbahagytam a munkát és kifelé mentem a bányából. Mikor odaértem, ahol a deputyk voltak, azok azt kérdezték tőlem, hogy miért kvittoltam? Azt feleltem, hogy nem akarok tovább dolgozni. Elmentem a burding házba, vettem a táskámat és elindultam, hogy majd a szomszédos városkába megyek. Azonban alig hagytam el a burding házat, két deputy fogott közre, akik mindent kivettek a zsebeimből és aztán a kézitáskámat is elvették, keresztül kasul forgatták és kivettek abból egy pár cipőt, amit a kompánia stórban vettem. Aztán fel szólitottak, hogy menjek velük a kompánia stórba, hogy meggyőződjenek, nem vettem-e ott mást is, azonban ott megmondták, hogy O. K. vagyok mire ők szabadon engedtek. Ekkor visszakaptam a kézitáskám és a tipli felé vezetett az utam. Ott megszólitott a superintendent, akinek nevét mások Loudernak mondták s aki azt kérdezte tőlem, hogy miért hagyom abba a munkát? Én azt feleltem, hogy nem akarok tovább is mint szkeb dolgozni. Ezután gyalog mentem egész Wick Havenig, a hol egy szervezett bányász, aki azelőtt a Banning No. 2 bányában dolgozott magához hivott. Én elmeséltem neki, hogy jártam a banningi bányánál és ő közölte velem, hogy pár napig nála maradhatok. És én mondhatom, hogy azok az emberek, a kiket oda visznek a Whitsett Mining Campre, épen ugy leszneк kezelve, mintha rabok lennének, akiket börtönben tartanak. Az embereket jobbról-balról gárdisták veszik közre reggeltől estig és senki sem mehet el onnan, amig azok meg nem engedik. Az ügynökök azt mondták, hogy naponkint $5.25 bért és burdot kap az ember külső munkáért.

Én kijelentem, hogy a fentiek mind tények és igazak és ennek hiteléül sajátkezüleg aláirom ezen kijelentésemet.

A. D. 1925 szeptember 1.

Tony Malisky."

County of Westmoreland,
State of Pennsylvania.

Előttem hites közjegyző előtt a fenti nyilatkozatra aláiró esküt tett és előttem irta alá.

William B. Jones, Jr.
Notary Public.

A társaságoknak nagyon drágán kell megfizetni a union elleni hadjáratot, melynek igy se lessz hosszu életü sikere. Egyszer a szervezet is tőkéhez, erőhöz fog jutni és felfrissült erővel fog majd hozzá elvesztett poziciójának visszaszerzéséhez.

Akkor aztán a bányaurak majd látni fogják, hogy nem ért semmit az összeesküvés, nem ért semmit a temérdek pénz elköltése, mert a bányászok, akik most esetleg elszakadtak a szervezettől mind viszsza fognak oda térni. Előbbutóbb be fogják majd látni a bányászok, hogy csak akkor lesz jobb sorsa Amerika bányászainak, ha mindnyájan egy fronton a szervezet zászlaja alatt fognak szemben állni a tőkével.

Mit hozott Rockefeller bányász szervezete Coloradóban Rockefelleréknek?

A bányászok bérét szüntelenül vágják — a profit szépen növekszik. — A Rockefeller bányák nyeresége. — Miért nem szabad a Rockefeller bányászainak a United Mine Workershez csatlakozni?

A Bányászlap szeptember 17-iki számában megirtuk, hogy a coloradoi Rockefeller bányák bányászainak mit hozott a United Mine Workerstől való elszakadás.

Rámutattunk, hogy a Rockefeller házi "unionja" csak nyomoruságot és nélkülözést jelent a bányászoknak; meg azt, hogy nincs szólás szabadságuk, nem intézkedhetnek saját akaratuk szerint. Csak igy történhetett meg hogy a "union" maga kérte, hogy szállitsák le a bányászok fizetését. És csak ennek a következménye, hogy aki nem volt hajlandó a fizetésvágási kérvényt aláirni, azt kivágták a munkából.

Rockefellerék természetesen, amint tervezték, megint csak keresztül vitték az ujabb 20 százalékos bérvágást. Ezzel a bérvágással már olyan nagyon levágták a Colorado Iron & Fuel Co. bányászainak bérét, hogy olyan keveset, mint nekik sehol se fizetnek.

A Rockefeller coloradoi bányáinak meg van pedig az az előnyük, hogy piacuk ott van helyben, a szén szállitása igen kevésbe kerül, igy aztán megkapják még ma is a szén rendes árát.

Mégis azzal bolonditják bányászaikat, meg a világot megfizetett ujságaikon keresztül, hogy csak ráfizetéssel tudják még a levágott munkabérek mellett is üzemben tartani a bányákat.

No hát, mi most rámutatunk, hogy is áll ez a ráfizetés a valóságban. 1924. évi második fél évi mérleg igaz nem mutat ki nagy nyereséget. Akkor még valamivel tisztességesebben fizették bányászaikat és nem volt valami nagy kereslet a szénre, igy ebben a félévben mindössze 60,000 dollárt kerestek.

Ebben az évben azonban már többször vágták a béreket, jobb volt Nyugaton a szénpiac, Rockefellerék persze nem késtek a szén árát a lehetőség szerint emelni és igy aztán ez év első felében a "szegény" Rockefeller bányák, melyek lelketlenül levágták a munkások bérét, 685,000 dollárt kerestek. Ez az összeg junius 30-ig szól, mig az év második feléről még nem adtak ki semmi jelentést.

Rockefeller bányászai ezt természetesen nem tudják, mert nekik mindig azt zokogják, hogy ráfizetnek, hogy örülni kell, ha éhbérért is van munka. A vezetőik, akiket a Rockefeller érdekeltség vezényelt ki a házi "union" vezetésére, persze nem szólnak nekik egy szót se, mert hiszen azok azt csinálják, amit Rockefellerék parancsolnak nekik.

Ezért nem szabad a United Mine Workersba tartozni egyetlen Rockefeller bányásznak se. Tudják Rockefellerék, ha bányászaik a szervezethez tartoznának, akkor megtudják, hogy Rockefelleréknek semmi okuk sincs a bányászok bérét vágni, mert bányáik szerencsés fekvése következtében Coloradoban, ahol nem terheli a szenet a nagy szállitás költsége, nagyon jól eladják a szenet. Legtöbbet a saját vasmüveik használnak fel.

Rockefelleréknek nagyszerü üzlet a házi "union"-ok szervezése, nekik kifizetődött a sok ezer dollárt elkölteni, hogy bányászaikat elszakitsák a United Mine Workerstől. Amibe nekik a bányászszervezet elleni hadjárat került, azt régen behozták egyetlen bérvágás alkalmával.

A bányászok, akik most ott a mélyre vágott munkabérek miatt meglehetős nyomorban vannak, gondolkozhatnak rajta, nem-e jobb lett volna nekik, ha régi vezéreikre hallgattak volna és minden áron kitartottak volna a szervezet mellett. Akkor azonban a régi vezéreket cserbenhagyták és azok mellé álltak, akik azt ajánlották, hogy szakadjanak el a United Mine Workerstől és csináljanak külön szervezetet. Persze azokat választották meg a bányászok vezetőikül, akik leghangosabbak voltak, akik legjobban üvöltöttek. A hiszékeny bányászok nem sejtették, hogy azok mind Rockefellerék megfizetett emberei.

Rockefeller b á n y á szainak esetét nagyon figyelmükbe ajánljuk azoknak a bányászoknak, akik most szakadtak vagy most készülnek elszakadni a szervezettől és alakitottak vagy alakitják meg a bányatársaságok unionjait. Rájuk se vár semmivel se jobb sors, mint a milyenben Rockefeller bányászai vannak. Az ő munkabérük levágása se áll meg a mai szinvonalon.

A bányászok mindenütt a legnagyobb balgaságot követik el, ahol lépre mennek, ahol meg hagyják magukat széditeni a társaságok fizetett bérenceitől és a United Mine Workerstől elszakadva külön unionokat csinálnak. A külön unionok csak szemfényvesztés kedvéért alakulnak, de azoknak semmi értelmük a világon nincsen. Csak arra jók, hogy azokban mindig az történjen, amit a bányatársaságok akarnak.

Jó üzletet a United Mine Workerstől való elszakadással, épen ugy mint Coloradoban csak a bányatársaságok csinálnak, akiknek igy a bányászok teljesen ki vannak szolgáltatva, akik azután moccanni sem mernek. A bányászoknak a szervezettől való elszakadás mindenütt csak még nagyobb nyomort, még nagyobb nyomoruságot jelenthet.

Ideig-óráig, amikor megalakitják az uj "szervezeteket" talán jobban megy a munka, talán rendesebben van kereset, de ez csak mézes madzag. Ez csak egy ideig tart, mig a bányatársaságok ugy vélik, hogy a bányászok már eléggé meg vannak mételyezve régi vezéreik ellen. Aztán ujra jön a bérvágás. Akkor kezdenek a bányászok feleszmélni, akkor azonban már későn van, mert nincs a hátuk megett senki. Akkor már egészen a társaság karmaiban vannak.

Gondolják hát nagyon meg a bányászok a szervezettől való elszakadást, mert ismételjük, az csak a bányatársaságoknak jelent jó üzletet, de semmi esetre se nem a bányászoknak.

—o—

KÉT BÁNYÁSZT BETEMETETT A ROBBANÁS.

West Virginiában McDowell Countyban a Lake Superior Coal Company superiori telepén e hó 3-án este 7 órakor robbanás történt a bányában.

A robbanás idején szerencsére csak 6 ember tartózkodott a bányában. Két masinást azonban betemetett a robbanás.

A környékbeli bányák mentő csapatai kivonultak a bányához és négy bányászt azok mentettek ki a kirobbant bányából.

MEGHIVÁS A BÁNYÁSZOK SZÁMÁRA

Abból az alkalomból, hogy Himler Márton egynéhány bányász kérésére Floridában járt, két hosszabb cikket közöltünk Floridáról és az ottani lehetőségekről.

Himler Márton ugyan még nem fejezte be cikksorozatát, de már megszólalt Grosz Ferenc telepitő, aki az alábbi levelet intézte a szerkesztőhoz:

Igen tisztelt Szerkesző ur:—

Szorgalmas olvasója lévén a Magyar Bányászlapnak, nemcsak a Himler ur által Floridáról és az én munkámról irt cikkeket olvastam, de azt is látom, hogy nagy a bányavidékeken a nyomoruság.

A munkahirekből látom, hogy néhol alig dolgoznak, s a cikkekből látom, hogy a bányaipar helyzete hosszu évekre reménytelen.

Mire várnak hát a bányászok a bányatelepeken? Azt várják, amig megöregszenek és akkor próbálnak uj mesterség után nézni? Azt várják, hogy megegyék azt a kis pénzüket, amit a háboru alatt — és után összespóroltak, s azután mennek a városokra ipari proletárnak?

Én azt üzenem a magyar bányászoknak, hogy jöjjenek le Floridába, ahol jöbb jövőt, biztos megélhetést és boldogulást találnak, igen csekély befektetés mellett. Ahol a magukéban várhatják az öregséget, rettegés nélkül, nehéz gondok nélkül.

Himler ur megirta, hogy mi a véleménye Floridáról és az én telepitésemről, de nem vagyok vele egészen tisztában, hogy milyen viszonyban van ő most a Bányászlappal és azért arra kérem a szerkesztő urat, hogy jöjjön le szintén Floridába, nézzen itt szét, nézze meg ne csak az én igyekezetem, de a mások telepitését is; hogy a bányászok a vezetőik itélete után indulhassanak.

Jöjjön le Fisher szerkesztő ur és adjon alkalmat minden bányásznak, hogy Önnel egyszerre és együtt jöhessen, s nézzék meg alaposan, hogy érdemes-e a bányászoknak ide telepedni.

Töltsenek el itt néhány napot, nézzenek meg mindent alaposan, beszéljenek itt régi farmerekkel és itéljenek azután belátásuk szerint.

Én Floridában a bajban és nehéz sorban lévő bányászságnak egészséget, tisztességes megélhetést és nyugodt jövőt ajánlok.

Igen örülnék, ha szives volna e levelem és az Ön véleményét közölni a Bányászlapban.

Kissimmee, Fla., 1925 október 1-én,

mély tisztelettel, hive és magyar testvére

GROSZ FERENC
magyar telepitő.

*

A Grosz Ferenc leveléhez nekünk kevés a hozzá tenni valónk egyelőre. A meghivását a szerkesztő elfogadja és november első napjaiban meglátogatja ugy őt, s az általa telepitett, mint a mások által telepitett magyarokat Floridában.

E sorok irója egyszer ez évben már járt Floridában. Akkor Fort Pierce, Fla. és Kossuthville, Fla. vidékét jártam be, most ujra elmegyek azokra a helyekre is, meg Kissimmeebe is a Grosz Ferenc telepeihez.

Ismerem e telepek fekvését, tudom, hogy automobilon azokat gyorsan össze lehet járni, s minthogy Grosz Ferenc szives volt megigérni egy másik levelében, hogy mindazok, akik velem jönnek, kapnak tőle autót, lesz alkalom megtekinteni minden magyart a hires Kissimmee-i Orange-Beltben.

Én örömmel látnám, ha a Floridába való település gondolatával foglalkozó bányászok velem egyidőben, s velem együtt jönnének le Floridába és azért a Bányászlap legközelebbi számában tudatni fogom pontosan, hogy mikor megyek.

Tudomásom szerint többen készülnek Himlervilleről is, meg a vidékről is, és sokkal kellemesebben tesszük meg az utat, és többet is látunk, ha többen leszünk együtt.

Aki tehát november első napjaiban csatlakozni kiván hozzánk, az irja meg nékem, s ugy osztjuk be az utat, hogy megtekintjük Fort Piercet, Kissimmeet és Kossuthvillet. Azt hiszem, hogy mindenütt szivesen látnak mindnyájunkat.

Semmi okunk nincs ugyan kételkedni, különösen a Himler Márton leirásai után a Grosz Ferenc telepitésének sikerében, de szivesen vesszük mégis az alkalmat, hogy a legapróbb részletekig megláthassunk mindent, azon a vidéken.

És bizonyos, hogy azok a bányászok, akik velünk jönnek, szintén alaposan megláthatják a floridai kérdés mindkét oldalát és elhatározhatják, hogy remélhetnek-e a farmra vágyó magyarok boldogulást Floridában.

Fisher Andor
a Magyar Bányászlap szerkesztője.

—o—

ELÜTÖTTE A VONAT.

Robert H. Eader fiatal bányászt Auburn, Illinoisban munkaközben elütötte a vonat és a kerekek közt lelte halálát.

—o—

NINCS ISKOLAKÖNYVÜK SE A SZTRÁJKOLÓ BÁNYÁSZOK GYERMEKEINEK W. VA.-BAN

West Virginiában sztrájkoló bányászok végtelen nyomoruságban sinylődnek. A szervezet ugyan segélyezi őket, azonban a segély nem elegendő arra, hogy abból fentarthassák magukat családjukkal egyetemben.

Sokan már mindenüket eladták és a bányászok egyrésze a gyermekei iskolakönyvén is tul adott, ugy hogy most az iskola év megnyitása alkalmával kiderült, hogy a gyermekek nagyrészének tavalyi iskola könyvei sincsenek meg, mert a pár centért, amit a könyveikért kaptak, kenyeret vettek szülőik.

Bittner mozgalmat inditott most, hogy a West Virginiában sztrájkoló bányászok gyermekeinek könyveket szerezzenek, hogy iskolai tanulmányaikat végezhessék ebben az iskola évben is.

Képek a Romániához csatolt Erdélyből

Hogyan pusztul el egy magyar falu

Lepadatu miniszter Középlakon. — Ha a panaszos kinyitja a száját... — A jegyző ur utakat épittet. — A magyar falu tragédiája. — Csendőrkézre, aki beszélni mer!

Vasárnap délelőtt tiz óra. Középlak az elsodort falu vidáman elpihen az ünnepnap békés nyugalmában. Ez az egyetlen nap, mikor rövid órákra aláhullanak a dolgos kezek és elcsendesednek a szivek, melyek Középlakon mindig ugy zugnak, zakatolnak, szenvednek és háborognak, mintha ördögi ellentétek és forrongások szántanának a piros és zöldzsalugáteres házsorok között. Pedig ugy tetszik, ezt a falut az Isten áldotta meg... Messze környéken boldog bujasággal zöldel a határ, a távol hegyek oldalán egyhangu zugással beszélgetnek a fenyőrengetegek pasztelljei, a tüző napsütésben lelkendező erővel virul és párázik az egész áldott völgy és az akácszegte főutcán kacagó hajadonok incselkednek a kikent-kifent legényekkel.

De ez csak vasárnapi hangulat. Alapjában Középlak egy elsodort, pusztuló, agyonsarcolt falu, ahol nincsen igazi, szivből jövő derü, nincsen áldás, amelyet szorit a legmagasabb kulturpolitika, fojtogat a legbölcsebb pénzügyi kormány és agyon ölel a helyi potentátok kézkezetmos-szövetségének kiméletnélküli felelőtlensége.

És épen ezért Középlak szomoru története nem magábanálló, egyéni jelenség, hanem a sorvadásra itélt magyar falvak sorsának közös, szivszoritó szimbóluma.

A bánya és a pálinka

Még néhány évvel ezelőtt Középlak boldog, tehetős és kulturált község volt. A romlás ott kezdődött, hogy a 80 százalékban magyar lakosságu falut megfosztották magyar iskolájától. Az efajta kis helységekben a kulturintézmények még belső, szerves összefüggésben vannak egymással, — s ha egyiket megölik, lassan-lassan megbomlik és leromlik a kulturális élet. Az iskola nagytermében atyáiktól öröklött hagyományképpen hetenkint egyszer előadásra gyült össze a falu fiatalsága. A szónokok a tanitó és a pap voltak. Elvették az iskolát, elmaradtak az összejövetelek. S az iskola közelében hamarosan megnyilt a második—kocsma....

Innen már csak egy lépés volt a könyvtár bezárásáig és a szövetkezet bukásáig. Legtovább a gazdakör tartotta magát, de végül itt is kopogtatott az anyagi, erkölcsi romlás—akadtak, akik szivesen tologatták a csőd szekerét — és ezzel Középlakon végleg megszünt a kulturélet.

Néhány hónap mulva pedig bánya nyilt meg a közelben. Rendes körülmények között egy modern iparvállalkozást csak áldásnak lehetne nevezni, de Középlakon a bánya ráadás volt a sok rosszra. Eleinte ömlött a pénz a faluba, de Középlak már erőtlen volt, nem volt senki, semmi, ami megóvta volna a könnyelmü fiatalságot, a melynek a község nagy szellemi nyomorában elcsenevészedett az egyénisége. Gyors egymásutánban uj és uj pálinkamérések nyilottak ki, Középlakot elboritotta a kőszénpor és az alkoholgőz.

Ez volt a romlás első főállomása.

Kényurak a szennyes habokon

— És a pap? — vetődik fel önkénytelenül a kérdés.

Ebben a faluban mindenki óvatosan, suttogva beszél. Az Istennek áldott, dus völgyében rettegnek egymástól az emberek. És ezért a válasz mintegy sóhajtva, elveszőn, szakadozva érkezik a fülekbe:

— A pap...? Szegény, ő meg hasonlott a világgal! Életét áldozta a faluért és látja, hogy munkája céltalan volt... Komor és elvesztette életkedvét!

— És a többiek?... A tanitó... a jegyző... a szolgabiró...

A szemek összevillannak és a pupillák alól előlövel az indulatok lángja. Az óvatos földmivesek összeszoritják ajakukat és hallgatnak. Valaki félrevon és a fülembe suttogja:

— Csendesen uram, a jegyző ezen a vidéken a legnagyobb ur...

Rapszódikus, összefüggéstelen előadásokból lassan kialakul Középlak tragédiája. Az egyszerü, paraszti jellemzések felvázolják a falu horizontjára Gelei Gyulának, a jegyzőnek és pátrónusának, a szolgabirónak alakját. Az óvakodó, pusztuló falu ezernyi indulattal elsuttogja ezernyi baját — sérelmét, a törvénytelenségek, kiszipolyozások szakadatlan sorozatát. A háborgó szenvedelmek ontják a féktelen szavakat, melyekből rendszertelen képekkel egyszerre csak kialakul a magyar falu tragikus kórképe.

— Megfojtanak bennünket a különböző sarcokkal.... Ime, egy eset a sok közül: minden egyes c s é p l őgéptulajdonosra 500—700 lej adót vetettek ki az iparigazolvány kiállitása czimén. Jóllehet az összeg tulságosan nagy, nem szóltunk volna semmit, ha az igazolványhoz képesitést is kivántak volna. De Gelei ur csak a pénzeket vette tekintetbe. Vajjon mi szükség van az iparigazolványokra, ha képesités nem kell hozzájuk? Ez bizonyitja, hogy az egésznek nem volt más célja, mint a falu törvénytelen megadóztatása...

— ...Vagy itt van az iskolaadó kérdése! Már kétszer vetettek ki a községre 200 lejes iskolaadót. Még jó, hogy nem két iskolát csuktak le, mert akkor négyszer fizettünk volna...

— ...Vagy itt van az utépités! Gelei a birtokai mellett vezető utakat közköltségen csináltatja meg, cementkorongokból hidakat emeltet, ami azt jelenti, hogy minden ember egy-két napot szekerével és lovával neki dolgozik. De végre is, az ut épités közcélu munka! Ám az a baj, hogy Gelei a közutakkal semmit sem törődik, és ezért némely helyre csak óriási kerülővel tudunk eljutni. Természetesen, ezeken a helyeken nincsen a jegyző urnak birtoka...

— ...És Gelei uré a posta is, jóllehet ez a kettős hivatal vállalása teljesen törvényellenes. Ezt az ellentétet ugy akarta kiparirozni, hogy a lányát kitanitotta postamesternőnek. De viszont a lánya Nagyváradon lakik. Jelenleg egy fiatal gyakornok helyettesiti őt a postán. Jellemző az állapotokra, hogy egy sürgős távirat az 51 kilométerre fekvő Kolozsvárról 27 óra alatt érkezett Középlakra, jóllehet telefonunk és hat kilométernyire Nagyalmáson távirónk van. A viszonyokkal ismerősök leveleiket csak a következő külső felirásokkal küldik:

"Kéretik nem felbontani!"

"A levél idegen tárgy — felbontása lopás!"

— Hogy miért nem fordulunk a szolgabiróhoz?... Hagyjuk talán... jobb lesz semmit sem válaszolni!

Lepadatu miniszter Középlakon

Tehát Lepadatu miniszter elvetődött Középlakra is. Gelei kidoboltatta a miniszter érkezését:

— A miniszter ur érkezése napján pedig tilos a munka! A ki a tilalom ellen vét, 800 lej pénzbüntetést fizet! Mindenki köteles a fogadtatásán megjelenni! A miniszter ur meghallgatja azt, akinek panasza van...

Hej, be jó ember is ez a miniszter! Csak az a kár, hogy nem szabad dolgozni. Pedig éppen aratás ideje volna... Sebaj... És azt a rögtönzött diadalkaput is megérdemli Lepadatu, amelyet a lojális jegyző emeltetett csak ugy kutyafuttában tiszteletére.

Reggel hét órakor összegyülekezik a lakosság. De a vonat csak nem jön, szétszélednek tehát az ünneplők. Nosza, Gelei ur gyorsan szalajtja az esküdtet:

— Összeparancsolni a parasztokat! Aki nem jön, azt irja fel!

Délután négy órakor végre megérkezik a magas vendég. Tetszett neki Középlak, a zsalugáteres tiszta házak, a kulturpolitika és a pirospruszlikos leányok. Örömében marhát is igért azoknak, akik földet már kaptak.

De ugy-e, azért van itt a miniszter, hogy a panaszokat meghallgassa! I. László barátunkban felgyülemlik az évek során visszafojtott indulat, összeszedi kurázsiját, lökdösik jobbról, balról is... gyerünk hát a miniszter elé!

De Gelei már szempillantásokkal intézkedik is. Csendőrök ragadják meg az ünneprontót s tuszkolják kifelé. Lesz majd neked, kutya!

Másnap a faluban forr a vér! Hát ez a panasz, ez az igéret?

— Mi dolog az jegyző ur, — vágja ki az egyik a szót—hogy bennünket uton-utszélen zsarolnak, büntetnek és még a szánkat sem szabad kinyitni?....

És ezen a napon jól szuperált a posta. A jegyző ur telefonált a szolgabiróhoz és feljelentette az "izgatót" lázitásért!

Ime, törött képekben Középlaknak és általában a szegény, balsorsra itélt magyar falunak tragédiája. Pillanatfelvételek ezek, amint a napi események historikusától nem is lehet pontosabb, részletesebb kórfestést kivánni! De kicseng a sorok közül az elsodort falvak közös, megdöbbentő tragédiája és a halasztást nem türő emberi, politikai parancs: Segitség!

(Brassói Lapok) m. i.

A falu bölcse

Lenge ködfátyol.... könnyü szemfödő
Völgypart bársonyán. Ottan pihen Ő
Ki egybetéve éjjet és napot,
Földjét szeretve, folyton dolgozott.

Zöld szőllőtőkék fehérlő hegyen
S merre gödrös vizmosás megyen
Nemes gyümölcsfák nőnek szerte szét:
Hiven őrizve áldott emlékét.

Faluja előtt jó példával járt,
Tanácskérőnek ajtót, szivet tárt.
Szeme kék ég és szelid mosolya:
Kemény szavát senki se hallotta.

Szeretőn inté csupán gyermekit,
Szivéből soha nem tünt el a hit.
Midőn lepergett küzdelmes léte,
Bátran nézett a halál szemébe.

Hantjára tüskés rózsaág borul,
A nap rózsás visszfénye odahull,
Ha alkonyatkor, bágyadt szenvedőn
Szemben vérzik el — a Szabótetőn.

Sötét felhőket ha kerget a szél,
Erdőség mélyén zugó zsoltár kél:
"Bánfalva bölcse, nemes volt élted,
Elnyerted véle az üdvösséget".

SZENTIMREI MÁRTHA.

Bánfalva, 1925 augusztus 17-én.

AZ ÓHAZÁBA SZÁNDÉKOZIK MENNI?

Utja sokkal könnyebb és kellemesebb lesz, ha ugy hajójegyét, mint vasuti jegyét előre lefoglalja. Ennek az egészséges alapokon álló banknak utazási irodája készséggel lefoglalja a helyet és megkiméli őnt a sok szaladgálástól.

Adhatunk azonkivül önnek az utra hitelleveleket és utazási csekkeket, amelyek szükségtelenné teszik, hogy sok pénzt vigyen magával és amellett azután bárhol és bármikor, amikor pénzre van szüksége, kaphat.

Tisztviselőink magyarul megadnak önnek erre vonatkozólag minden felvilágositást.

FOREIGN DEPARTMENT

MELLON NATIONAL BANK

Smithfield St. és Oliver Ave., PITTSBURGH, PA.

TELJESEN HELYREÁLLITOTTÁK A CALAISI BÁNYÁKAT

Kerek tiz esztendővel ezelőtt a német hadsereg erősen nyomult előre a Pas de Calais és a Nord Beuilon vidéki francia bányáknál.

A német messzehordó ágyuk összerombolták a bánya felszini épületeit és lángbaboritották azokat. Mikor aztán a német hadsereg előnyomulását a franciák semmi módon sem tudták már megakadályozni, elvágták a viztartó gátakat és viz alá merült az egész calaisi bányavidék és a bányákat viz töltötte meg.

Akkor azt jósolták, hogy a háboru által okozott károkat még tiz esztendő alatt sem tudják megjavitani és most jelenti a francia kormány, hogy az összes ottani bányákat teljesen rendbehozták és uj modern felszereléssel látták el, ugy hogy ma már többet termelnek azokban a bányákban, mint a háboru előtt bármikor.

A bányák körül lévő bányász lakások is a háboru martalékául estek és az ott dult harcok alatt mind megsemmisültek.

A háboru után a francia kormány a német jóvátétel segitségével mindent ujjáépitett és az egész vidék most szebb, virágzóbb mint valaha volt.

A bányászok is teljesen uj, modern lakásokat kaptak az elpusztult viskók helyett, mert a francia kormány nem kimélte a németeket és olyan jóvátételét követelte a pusztitásnak, amely minden képzeletet felülmult.

A háboru által elpusztult francia bányák most kiválnak azok közül a francia bányák közül, melyek nem estek a hadiszintérre, mert amily bőkezüséggel teljesen modern városokat épitettek a franciák a németek zsebének terhére, ép oly zsugoriak a többi bányák tekintetében.

Igy aztán a hadiszintérbe nem esett bányáknál a bányászok továbbra is csak törpe, egészségtelen házakban laknak, melyek sem nem modernek, sem nem kényelmesek s inkább oduknak, mint lakóházaknak nevezhetők.

Ezért van aztán, hogy ha egy-egy bányász elkerül azokra a helyekre, melyeket a jóvátételből hoztak helyre, busan sóhajt fel, hogy miért is nem pusztitották el a németek az ő vidékük is a háboru alatt, mert akkor most ők is kényelemben, tiszta, modern házakban lakhatnának és teljesen modern felszereléssel ellátott bányákban dolgozhatnának.

—o—

AZ ANYAI SZIV.

Mit mond Mrs. Pap, özvegy magyar asszony, ki Vivian, W. Va.-ban lakik.

— Az én kislányom egy nyomorék gyerek volt születésétől kezdve. Lábait egyáltalán nem tudta használni.

Most, hála Istennek, mióta a Huntingtoni Childrens Hospitalba vittem és a kórház főorvosa Dr. Arthur Jones maga végezte a szükséges kezelést, kigyógyult, idehaza van és saját lábán jár.

A Huntington Childrens Hospitalt és Dr. Arthur Jones orvos urat épen ezért minden magyar testvéremnek ajánlom. (hird)

—o—

KIGYULLADT TIPLI.

A Richards Coal Co. tiplije Brookline, Pa.-ban kigyulladt.

A tüzet azonban azonnal észrevették és igy csak kisebb kárt okozott.

MEGBIZHATÓ, PONTOS ÉS GYORS KISZOLGÁLÁST NYUJT EZ A BANK!

Üzletágak: POSTAI ÉS SÜRGÖNYI PÉNZKÜLDÉS. — BETÉTEK ELFOGADÁSA 4% KAMATRA. — HAJÓJEGYEK ELADÁSA MINDEN VONALRA. — KÖZJEGYZŐI ÜGYEK.

Személyesen jöjjön vagy irjon ide:

American Union Bank

Főintézet: 10 EAST 33rd ST. a Bankpalotában — NEW YORK CITY. — Fiókintézet: 1597 SECOND AVE. Cor. 83rd Street

A bank 1597 Second Ave. alatti fiókirodája minden nap este 8 óráig, hetfőn este 9 óráig nyitva van

5 Ok, amiért Onnek is részt kell vennie a Cunard Line Karácsonyi Társasutazásában, Magyarországba.

1. Gyors Összeköttetés New Yorkból Cherbourgon át Magyarországba.
2. Nagy Modern Gőzhajók, kényelmes harmadik osztályu társalgó termek és fedett fedélzeti sétányok.
3. Mindennemü Utbaigazitás Szakértő Magyar Vezetőtől egész uton, New Yorkból Budapestig.
4. Előzékeny Kiszolgálás És Házikoszt az óhazai főzés szerint.
5. Podgyászról Gondoskodva Egész Uton a Megérkezésig.

Indulás az AQUITANIA hajóval DECEMBER hó 2-án, Markus Alfred úr, a Cunard Line magyar osztály főnökének kiséretében, vagy a BERENGARIA hajóval DECEMBER 9-én, Weber H. úr newyorki irodánk alkalmazottjának kiséretében.

Minden utas 3-4- vagy 6 ágyas kellemes kabinban lesz elhelyezve, privát szobákkal családoknak.

Hivatalos visszatérési engedélyért, hajójegy árakaért és egyéb felvilágositásért keresse fel ügynökét vagy irjon hozzánk magyarul.

Vegyen Oda-Vissza Szóló Hajó—Jegyet És Takaritson Meg Pénzt!

CUNARD LINE

1406 H St., N. W. Washington, D. C.

MAGYAR BÁNYÁSZOK!

Ha házat vagy farmot akar venni, vagy eladni, forduljon bizalommal hozzánk. Évek óta becsülettel szolgáljuk ki a magyarságot. Biztositási osztályunk élet és balesetbiztositásokat ajánl a magyar bányászoknak. 10 és 20 éves biztositásokat kötünk, ami azt jelenti,

HOGY MÉG ÉLETÉBEN MEGKAPJA A BIZTOSITÁSI ÖSSZEGET.

Magyar levelekre magyarul válaszolunk.

KISS AND KLEIN

Real Estate, Insurance & Brokers

202—204 SECOND NAT. BANK BLDG.

Brownsville, Pa.

Fiók iroda: SHARON DEVELOPMENT CO. Box 12 SHARON, PA.

MI LESZ ÖNNEL, HA MEGÖREGSZIK?

Gondoljon öreg napjaira és vegyen olyan életbiztositást, melyet

MÉG ÉLETÉBEN KIFIZETNEK.

MAGYAR KÖTVÉNYT KAP, melyből Ön pontosan tudja, hogy milyen biztositást vásárolt.

Bővebb felvilágositásért irjon a következő czimre:

NATIONAL INSURANCE AGENCY HIMLERVILLE, KENTUCKY.

A Provident Life and Accident Insurance Co. vezérügynöksége.

SECOND NATIONAL BANK

Brownsville, Pennsylvania

Ne küldje pénzét idegen helyre.

Ne menjen kis, gyenge bankba, hanem jöjjön hozzánk, a vidék egyik legerősebb bankjába.

BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉK KAMATOT FIZETÜNK és szükség esetén pénzét felmondás nélkül fizetjük vissza.

Pontos, lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.

SECOND NATIONAL BANK

L. B. BULGER, Cashier. EARL HUSTON, President.

Brownsville, Pennsylvania

A Magyar Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

MAGYAR BÁNYAPLÉZEK MESÉI

VIRÁG ANDRIS MEG A HÁROM GRÓFNŐ.

Irta: BÁCSKAI ISTVÁN.

(Folytatás.)

Biri nem tudott semmiről semmit, de nagyon megijedt. Félteni kezdte a családját. János tovább rohant a burdingház felé. Ott látott csoportosulást. Az emberek morogva néztek rá. Ellenség volt most már, nyiltan ellenség. A bányatársasághoz tartozik. Nem gondoltak arra, hogy ő is csak olyan munkása a bányának, mint a bányászok, csak ő csákány helyett tollal dolgozik.

János megtalálta az apját:

— Édesapám, mi történt, miért sztrájkolnak, mit jelentsen ez?

— Nem tudom én, édes fiam, csak annyit tudok, hogy lefujták a munkát, mindannyian kivonultak, kivonultam tehát én is. Kérdezd meg az Andrist, az talán tudja, az bent szaval az ebédlőben.

János be akart menni, de a bányászok elállták az utját. Az idősebb ment be és kihivatta Andrist.

— Mi lelt benneteket? Mi bajotok van? — kérdezte izgatottan János.

Andrisnak a szeme szikrázott, ugy felelt:

— Az a bajunk, hogy többé nem akarunk rabszolgák lenni, hogy el akarjuk dobni láncainkat.

— Ne szavalj, Andris, hanem mondd meg magyarul, világosan, miért sztrájkoltok, mit akartok, mi a kivánságtok. Miszter Bradder küldött.

— Ugy? Tehát spicli vagy, áruló? — mondta megvetően Andris.

— Ne szavalj, az istenért, hiszen ha egyszer sztrájkba álltok, csak megmondhatjátok, hogy mit akartok. Hiszen nem a sztrájk a célotok, csak van valami okotok arra, hogy abbahagytátok a munkát? Hogyan intézkedjenek, ha nem mondjátok meg, hogy mit akartok.

Andris tovább szavalt. Zsarnokságról beszélt, felszabadulásról, ugy ahogy Boronya Jóskától hallotta.

János visszament az irodába. És megtelefonálták Braddernek, hogy nem lehet meg tudni semmit, a bányászok elégedetlenek, de nem mondják, miért.

Bradder éktelen dühbe jött.

— Hozassanak bányaőröket s valaki menjen be a városba, hozzon munkásokat és holnap folytassák a munkát, — s ezzel lecsapta a kagylót.

— Sztrájktörőket kell hozatni, ezt rendeli Bradder — mondták egymásnak a hivatalnokok. János nagyon megijedt. Látta már a harcokat, s a kavargó, egymásnak rontó tömegben apját, két testvérét, mindenkit, aki édesanyjának kedves. Meg kell akadályozni, hogy ennyire elfajuljon a dolog: ezt dobogta a szive és ugy érezte hogy ezt az egész bonyodalmat neki kell elintézni, mert őt érinti a dolog legerősebben. Jobban az ő dolga ez, mint a Braddereké. El se tudta gondolni, hogy mit csináljon, hogyan kezdjen neki az elintézésnek, csak azt tudta, hogy itt intézkedni kell... Meg kell akadályozni, hogy sztrájktörőket hozzanak.

— Megyek el Bradderhez — mondta János és kirohant az irodából. Futva ment az országuton, fele annyi idő alatt megtette az utat, mint máskor. De szaladása közben is tudott gondolkozni, épen olyan gyorsan járt az agya is, mint a lába.

Berohant a Bradder házba. A porcson egy cselédet talált:

— Miss Margarettel akarok beszélni.

Egy perc mulva már szemben állt a lánynyal. Beszélni kezdett hozzá, izgatott hangon, gyors szavakkal. Elmondta, hogy a bányászok sztrájkba álltak, hogy nagyon veszedelmes a hangulat, hogy a lány apja bányaőröket és sztrájktörőket akar hozatni s akkor biztosan verekedés, harc lesz a telepen, talán embervér is folyik és senkinek az élete sem lesz biztonságban. Arra kérte János Margarettet, hogy ő kérje meg az apját, hogy tegyen le szándékáról.

Margaret Jánossal együtt bement az apjához, aki dühösen járkált fel és le a szobában.

— Majd megmutatom én nekik — ilyesmiket mormogott.

— Elmentek a városba? — kérdezte Jánostól.

— Nem — felelte félősen János.

— Hát miért nem? Ha egyszer azt mondom, hogy el kell menni, akkor menjenek rögtön. Tessék bányászokat hozatni. Nálam nem lesz sztrájk, a sztrájkolókat kidobatom a házakból és holnap megindul az uj munkásokkal a munka.

— De Mr. Bradder, baj lesz, harc lesz — mondta János.

— Hadd legyen — felelte Bradder dühösen — van a bányaőröknek fegyverük, majd azok elintézik a sztrájkolókat.

— De Mr. Bradder, miért ne kerüljük el a vérontást, ha lehet, — mondta már bátrabb, határozottabb hangon János.

— Mr Virág, velem ne vitatkozzék. Vagy talán maga is a bányászok pártján van, félti őket, sajnálja őket? Ohó — mondta aztán Bradder összehuzott szemmel, mint aki most érti meg az egész dolgot—persze, hiszen magának az apja, meg a két fivére a sztrájkolók között van, ezért félti ugy őket.

János kiegyenesedett, mint az olyan ember, akinek nagyon igaza van:

— Igenis féltem őket. Minden egyes embert féltek. Féltem az apámat, féltem a két fivéremet, féltem a szomszédokat, féltem Mr. Braddert és féltem Miss Braddert...

Az utolsó szónál elvörösödött János és ezt Bradder is, a lánya is észrevették. Bradder nem volt rossz ember, csak hirtelen elragadta az indulat. Mindig megbánta pár perc mulva, amit nagy haragjában mondott. Megenyhült most már az arca és csendesebben mondta:

— Aha, Johnny, tehát a Miss Braddert is félted, mi? Hát miért nem beszélsz?

János arca lángvörös lett és lehajtotta a fejét. Bradder közben rákacsintott a lányára és ujra komoran folytatta:

— Johnny, ha te a lányomat félted, akkor tedd meg azt, amit én parancsolok. Eredj haza és mondd meg a szüleidnek titokban, hogy menjenek el a telepről, ha a hurcolkodáshoz pénzre van szükségük, én adok, aztán majd később visszajöhetnek, ha csend lesz. Aztán holnap hozatunk sztrájktörőket és ugy letörjük a sztrájkot, hogy a bányászok térdenállva könyörgik magukat vissza.

János kiegyenesedett:

— Mr. Bradder, ha nem tekinteném, hogy idősebb ember, másként válaszolnék. Igy csak annyit mondok, hogy szégyenlem magamat, nem tudom, mivel adtam okot Önnek arra, hogy becstelennek tartson.

János sarkon fordult és indult kifelé a szobából. De még az ajtó előtt megállt, mert visszatartotta Margaret hangos nevetése. Visszafordult meglepetten a lány felé, hogy ránézzen, hogy megtudja, mit nevet.

Bradder oda ment a fiuhoz és rátette a kezét a vállára:

— Johnny, én nem vagyok már fiatal ember de azért ha dühbe jövök, tudok olyan erőset ütni valakinek a szemére, hogy az azonnal leforduljon a lábáról. És én ilyen erőset ütöttem volna rád, ha igennel felelsz a kérésemre, ami előtt tulajdonképen összenevettünk a Margarettel.

János is mosolyogni kezdett.

— Na jól van, Johnny, eredj el a bányászokhoz és kérdezd meg, hogy mi ütött beléjük, mit akarnak.

János jókedvüen indult kifelé, az ajtónál visszafordult, mintha érezte volna, hogy a lány indul felé. Kezet fogott a lánnyal, meg fogta mindkét kezét és ránézett nagyon melegen. Bradder viccesen köhécselni kezdett.

— — — — — — — — — — — — — — —

A burdingházban közben Boronya Jóska elmondta mindazokat a lelkesitő szavakat, amik elégségesek ahhoz, hogy az embereket kicsit megvaditsák. Elmondta, hogy ne hagyják magukat kizsákmányolni, hogy magunk intézzük a magunk sorsát, hogy le a bányabárókkal, csak azt az egyet nem mondta meg, hogy tulajdonképen mit is akarnak a sztrájkkal. De az embereknek annyira imponált ez a nagyhangu beszéd, hogy el is felejtették megkérdezni a legfontosabbat.

— Mert én meg merem mondani az igazságot magának a Miszter Braddernek is, csak szembekerüljek vele. Vagyok én is olyan ember, mint ő és nem félek én senkitől.

— Mondd meg neki Jóska — szólt közbe egy bányász heccelő hangon.

— Meg is mondom neki, akár mindjárt, egyenesen a szemébe.

— Gyerünk a bányabáró házához... inditványozta az egyik lelkesen.

— Gyerünk, gyerünk — mondta a többi is és megindultak és vitték magukkal még azt is, akinek egy csepp kedve sem volt a menésre.

Megindultak a bányászok a poros uton s pár perc mulva rágyujtottak valami vidám nótára. Elől ment a Boronya Jóska, mellette Virág Andris, meg az István, és az idősebb Virág Andrást is sodorta magával a tömeg.

Boronya Jóska az uton még néha kiabált pár lelkesitő szót és nagyon fontos személyiségnek, vezérnek érezte magát. Közben megint eszébe jutott, hogy ezek a bányászok észre vehetnék, hogy milyen nagy szerepet játszik ő itt és felvehetnék a vállukra. De nem vették.

(Folytatása következik.)

EGY JÓ BOROTVÁRA

minden embernek szüksége van. Sok pénzt tud Ön megtakaritani, ha egyedül borotválkozik. Ehhez csak egy jó borotva szükséges.

MI TELJESEN INGYEN ADUNK ÖNNEK EGY NAGYSZERÜ BOROTVÁT

ha Ön szerez a Magyar Bányászlapra

EGY UJ ELŐFIZETŐT.

Ha nincsen borotvára szüksége, ugy a

"BÁNYÁSZ LÁNYA"

cimü kitünő regényt kaphatja meg. Ezt a regényt az amerikai magyar bányászok életéről irta annak szerzője és a mikor az lapunkban megjelent, óriási sikere volt. Siessen mig a készlet tart.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

HIMLERVILLE, KY.

Ajándék csomagok szállitása Magyarországra MINDEN HÉTEN a Hamburg-American Line hajóin.

Minden csomag után az átvevő sajátkezu aláirásával ellátott igazolványt szerzünk be s azt eljuttatjuk a feladóhoz. Bármily sulyu csomagot küldhet.

Használt ruhanemük vámmentesek

SZÁLLITÁSI DIJ FONTONKINT 12 CENT A RENDELTETÉSI HELYIG.

American Merchants Shipping and Forwarding Co.

147 — 4-ik Ave., 14-ik utca, New York, N. Y.

Tel.: Stuyvesant 6846—9726

Raktáráruház: 157 E. 25th St.

Miért huz

egy borotva? Tompa a pengéje. Csak egy kitünően kifent penge borotvál kitünően. A Valet Auto Strop borotva az, mely Önnek mindig kitünően kifent pengét biztosit, minden borotválkozáshoz.

Valet Auto Strop Razor

—Önmagát feni

$1-től $25-ig.

TÜZ A RICHARDS BÁNYÁBAN.

A Richards bányában Missouriban a kazánházból a hamut az épület mellett szórták rakásra.

Egy káré frissen kivitt hamuból parázs szóródott ki, mely lángbaboritotta a szomszédos épületeket és a tüz nagy kárt okozott.

A tüzet csak több órai munkával sikerült eloltani.

—o—

MEGNYILT BÁNYÁK.

A Forsyth Coal Co. megnyitotta a Ward, Ill. bányáját, mely 12 mértföldnyire van Duquointól.

A Wayne Coal Company két bányáját Perry County, Ohioban megnyitotta, miután a bánya már hét hónap óta üzemen kivül volt.

A bányában egyelőre csak 100 ember kapott munkát.

A Maher Collieries Company Neffs, Ohioban megnyitotta a Black Diamond bányáját, miután a bánya április óta le volt zárva.

Ezzel együtt most már három nagyobb bányájában dolgoznak ennek a társaságnak.

A Broscalasca bánya Syracuse, Ohioban is megkezdte az üzemét. A társaságnak van két sóbányája azon a vidéken és azok üzembentartásához szükséges szenet ebből a szénbányából látják el.

A Stover Coal Company So. Nuttalburg, W. Va.-ban lévő bányájában ismét felveszik az üzemet. A bánya április óta le volt zárva. A társaságnál 200 bányász nyert munkát.

A Stonega Coal & Coke Co. megnyitja a No. 6. bányáját Eccles, W. Va.-ban és 125 embernek ad munkát.

Az Eccles No. 6 bánya már hat hónapja le volt zárva.

A Red Canon bánya, Delta, Coloradoban is felvette az üzemet.

Szembetegek Figyelmébe!

Dr. HOITASH J. FRIGYES

SZEMORVOS

Wien (Bécs)-ből, Ausztriából

Huntington, W. Va.

SIMMS KELLER BUILDING

HIVATALOS ÓRÁK:

Délelőtt 9—12-ig, Délután 1—5-ig.

704 Fourth Avenue.

MAGYARUL IS BESZÉLNEK!

Deardorff-Sisler Co

HUNTINGTON'S STYLE CENTER

424-34 NINTH STREET

AMIT MARY JANE MOND.

Én személyesen vásárolok Önnek. Én nagyon jól tudom, hova kell menni azért, amire Önnek szüksége van. Nincs szükség idővesztéségre, nincs szükség fáradságra. Hosszu éveken át tanulmányoztam, hogy mit kell hordani és hol kell hordani. És Ön tudja azt, hogy a DEARDORFF-SISLER STORE mindenkor el volt és el lesz látva a legjobb árukkal, mert jelszavunk: "Értékesebb áru, jobb áru." Ez a store valóban a legelőnyösebb bevásárlási hely.

Egy store uj árukkal és ujabb kedvezőbb árakkal.

Szolgálatára készen

MARY JANE.

DEARDORFF-SISLER CO.

424—34 9th Street HUNTINGTON, W. VA.

Floridai Magyar Farmer Értesitő

Közli: FATHER GROSS — floridai telepitő

NAGY ÉRDEKLŐDÉS kiséri az ORLANDO és KISSIMMEE vidéki telepitésünket — söt az északról ajánlat is történt, hogy ezen egészséges, fenyvesekkel, gyönyörü tavakkal megáldott vidéken tüdőbeteg gyermekek számára épitendő szanatórium részére huszonöt hold földet foglaljunk le. Mert érzik a vezetők, hogy ITTEN A FÖLD TERMÉNYEIBŐL MÉG ILYEN KÖLTSÉGES INTÉZMÉNYT IS FENT LEHET TARTANI EGYÉB ANYAGI HOZZÁJÁRULÁS NÉLKÜL. Azonfelül a tüdövészből kigyógyult gyermekek mindjárt a farmákon is maradnának, hogy többé az egészségtelen gyár füstje öket a betegségbe vissza ne döntse. Ezen tény legjobb elismerése annak, hogy jó helyre telepitjük véreinket.

Egy másik örvendetes esemény, hogy üzleti helyiségünket és lakásunkat a CHAMBER OF COMMERCE épületébe tettük át. Ugyanis itt fut össze mindenféle közéleti tevékenység. Ha magyar testvéreink ideérnek a Chamber of Commerce irodáiban kapják a felvilágositást minden érdeklődésükre. Itt van a MEGYEI GAZDASÁGI SZAKÉRTŐ hivatala, melyben gazdasági szaktanácsot nyernek és a gazdasági gazdász, Mr. Gunn maga oktatja a farmákon az uj telepeseket, kiképzi öket alaposan a floridai speciális farmerkedésben. Itt kapják TELJESEN INGYEN a GAZDASÁGI FÜZETEKET a narancs és zöldségtermelésről, az ültetésről és müvelésről, az értékesitésről és minden más szükséges tudnivalóról. Haladnak is a mi telepeseink a gazdasági tanulmányokban, és nem adok neki sok időt, hogy FLORIDÁBAN A MAGYAR FARMEREK LESZNEK AZ OKTATÓK, A VEZETŐK ÉS HOGY MINDEN FLORIDAI MAGYAR FARM KISSIMMEE ÉS VIDÉKÉN MINTAFARM LESZ.

Veszik is magyar testvéreink a farmákat. Néhány alkalmi vételt mi is leközlünk itten:

1) 20 AKER — FELE TÖBB ÉVEN ÁT MÜVELVE — HALÁSZHATÓ VIZ MELLETT, mely két lake-t köt össze — HÁZZAL (bár szegény állapotban) — TÖBB GAZDASÁGI ÉPÜLETTEL — CSAK ÖTEZER (5000) DOLLÁR. 500 (ötszáz) dollár foglaló, 2000 (kétezer) dollár 60 nap mulva — 2500 (kétezerötszáz) dollár három egyenlő részletben fizetendő 3 év alatt, kamat 6 százalék.

2) 20 AKER — FELE TERMŐ NARANCSOS — 40 ÉVEN ÁT MÜVELT ÉS BEÜLTETETT FÖLD — SZÉP, NAGY, JÓ HÁZ — GAZDASÁGI ÉPÜLETEK, szerszámok, GARAGE, — ló, CSAK 10.000 (TIZEZER) DOLLÁR. Mindennapi amerikai iskola a property mellett — jó county road a birtok mellett.

1000 (egyezer) dollár a foglaló — 4000 (négy ezer) dollár 60 nap mulva — 5000 (ötezer) dollár három évi egyenlő részletben törlesztendő 6 százalék kamattal.

A LEGJOBB FARM AZ EGÉSZ VIDÉKEN—SZAKÉRTŐK SZERINT HUSZEZER DOLLÁRNÁL IS TÖBBET ÉR.

3) TÖBB ÖT AKERES FARMA két és három ezer dollár közt, aszerint, hogy milyen a különféle minősége. A fizetési feltételek megegyezés szerint.

4) Van egy másik ajánlatunk egy befektető részére, ki nem akar mindjárt lejönni farmára, hanem későbbi nyereséggel való eladás céljából vesz birtokot — 40 AKER CSAK 3000 (HÁROMEZER) DOLLÁR. 200 dollár foglaló, 1300 dollár 60 nap mulva — 1500 dollár 2 évi egyenlő részletben 6 százalékos kamattal.

HA AZONBAN VALAKI AZ ADÓSSÁGKÉNT JELZETT ÖSSZEGEKET IS KIFIZETI EGYSZERRE, EZEN ADÓSSÁGOK ÖSSZEGÉBŐL TIZ SZÁZALÉK ENGEDMÉNYT KAP.

Ezen ajánlatok azonban csak a gyors vásárlás esetére szólnak, mert e FÖLDEKET GYORSABBAN KAPKODJÁK MINT A CUKROT és a földek ára ROHAMOSAN EMELKEDIK. Azért irjon AZONNAL cimemre:

REV. FRANCIS GROSS

P. O. Box 574, Kissimmee, Florida

avagy UTAZZON AZONNAL személyesen Washingtonból vagy Jacksonvilleből az ATLANTIC COAST LINE vonaton KISSIMMEEBE, és keressen fel lakásomon, a CHAMRER OF COMMERCE épületében. A lejövetelt és pedig a gyors lejövetelt nem bánja meg, mert az, aki FÖLDJÉT KÉT-HÁROM HÓNAPJA VETTE MEG, MÁR KÉTSZERES ÉS HÁROMSZOROS AJÁNLATOT KAP BIRTOKÁÉRT. VÁGJA KI E HIRDETÉST, őrizze meg; MUTASSA MEG SOK MÁS TESTVÉRÉNEK ÉS BARÁTJÁNAK ÉS JÖJJENEK LE LEHETŐLEG TÁRSAS CSOPORTOKBAN, mert igy ÉLVEZETESEBB AZ UTAZÁS, és egymást már régebben ISMERŐ SZOMSZÉDOK KERÜLNEK EGYMÁS MELLÉ. — Legyen biztos arról, hogy FLORIDA A JÖVŐ BOLDOG ORSZÁGA!

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

Sürgönycim—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Kermit. W. Va. No. 7.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban.
The Only Hungarian Miners Journal in the United States.

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban $2.00—Magyarországba $3.00
Subscription Rates: In the United States $2.00 — Hungary $3.00

Megjelenik Minden csütörtökön. — Published Every Thursday.

ANDREW FISHER, Editor.

Magyar Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.
The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879. Second Class Matter at the Post Office of Himlerville, Ky.

KITESSÉKELTÉK A "COMPANY UNION" SZERVEZŐIT A BÁNYÁSZOK

Most, hogy a szervezet ujból sztrájkba hivta Észak West Virginia szervezetlen bányászait, a bányabárók is jónak látták, hogy megtévesztő hadjáratukat a bányászoknak a "Company Union"-okba való szervezése érdekében ujra felvegyék.

Egy csomó nagyszáju, dolgozni nem szerető bányászt csődditettek össze és kidolgozták a tervet, hogy a szervezet agitációjának ellensulyozására szervezkedésre szólitják ők is a bányászokat.

A bányabárók szervezetének agitátorai megjelennek a bányaplézeken és nagyhangu felhivásokkal gyülésre csődditik a bányászokat.

A bányászok a felhivás folytán el is mennek a gyülésre, azonban nem sok kell ahhoz, hogy mihamar átlássák, hogy tulajdonképen a megtévesztésükről van szó.

A szervezők nagy hangon bejelentik, hogy a bányászoknak szervezkedni kell, mert jogaikat csak a szervezkedés által biztosithatják. De mindjárt utána azt is kijelentik, hogy ezt a célt legjobban ugy érhetik el, ha olyan szervezetbe állnak be, mely a bányabárók jóakaratát is birja és ahol a bányászoknak ennélfogva soha sem lesz szükségük arra, hogy sztrájkba menjenek, mert a bányák megtesznek ugy is mindent, amit a bányászok érdekében lehet.

Mikor aztán ide érnek a beszédükben, a bányászok meglátják, hogy az ő félrevezetésük a cél és rendszerint otthagyják a szervezkedő gyülést.

Igy történt Oak Hill, W. Va.-ban is, ahol öles plakátokon szólitották fel a bányászokat, hogy jöjjenek el meghallgatni a szervezőket, akik a bányászok érdekében jöttek a plézre és a bányászok beszervezését akarják.

Az ottani bányászoknak mind járt feltünt az, hogy a társaság, mely pedig a Unionnak nem volt sohasem valami jóbarátja, olyan készséggel megengedte a szervezőknek a bányászok egybehivását. El is mentek szép számmal.

A szervezők pedig a szokásos frázisokkal jöttek elő és végül szidni kezdték a bányász uniont, a szervezet vezéreit, a kik ahelyett, hogy megegyeznének, ragaszkodnak a bányákkal szemben olyan feltételekhez, amit a bányák nem adhatnak meg. A szervezet tulélte magát és ezért szükség van egy uj szervezetre, mely kizárólag West Virginiában müködjön és amely szervezet alapelve az kell hogy legyen, hogy sztrájk nélkül egyezzen meg a társaságokkal. Ami lehetséges is volna — igy mondták a szervezők — ha a United Mine Workers tisztviselői nem ragaszkodnának a jó jobhoz.

Egész idáig türelmesen hallgatták a bányászok a szervezőket, amikor azonban piszkolni kezdték a uniont, lemocskolták a union vezéreket, kitört a felháborodás és bizony, ha hamarosan el nem tünnek a szervezők, alaposan helybenhagyták volna őket.

Az összegyült bányászok ezután határozatot hoztak, hogy semmiféle más szervezetet a bányászok szervezetének el nem ismernek, csakis a United Mine Workerst és azt ajánlják a "Company Union" szervezőinek, hogy tartsák magukat távol Oak Hilltől, mert olyan fogadtatásban lesz részük, amit esetleg sokáig meg fognak emlegetni.

Nem is mutatkoztak azután a "Company Union" szervezői, még a gyülés után azonnal eltávoztak Oak Hillről, ahol ugy látszik a bányászok nem akarnak a "Company Union" áldásaiban részesülni.

—o—

MILYENEK A KILÁTÁSOK ARGENTINIÁBAN A SZÉNPIACRA.

Argentiniába Amerika kevés szenet szállit, mert az argentiniai szénpiac angol szénnel van elárasztva.

Az argentiniai vasutak angol tőkések kezében vannak, akik természetesen előnyben részesitik az angol szenet.

De nemcsak ez a körülmény mozditja elő az angol szén fogyasztását, hanem az is, hogy Anglia nagy tételekben vásárolja az argentiniai buzát és azok a hajók melyek Argentiniából gabonát visznek hazafelé való utjukban, semhogy üresen induljanak, megrakodnak szénnel és olcsó fuvart számitanak a szénre.

Amerikának, ha azt akarja, hogy az argentiniai szénpiacon az itteni szenet vásárolják, erősen bele kell kapcsolódni az argentiniai gazdasági életbe.

Meg kell szereznie a vasutak egyrészét és a vasutakon keresztül aztán be lehet vinni az amerikai szenet Argentiniába.

Most, hogy az amerikai szén ára ilyen alacsony, teljes sikerrel járna az amerikai szén bevezetése Argentiniába és néhány nagyobb export-cég ki is küldte megbizottait a helyzet tanulmányozására és az összeköttetések megalapozására.

Miután Argentiniának sok vasa van és az acélipara is kezd virágozni, valószinü, hogy Amerika terve sikerülni fog és megszerzi magának az argentiniai szénfogyasztók egy jó részét.

—o—

MEGINT KÉT BARRAK-TELEPET ÉPITTET A SZERVEZET.

Rosemont és Wendel bányáknál a Flemington szénmezőn a szervezet ujabb barrak-telepeket épittetett a szervezet.

A barrakokba szervezett bányászokat telepitenek, akiket a kompániák kilakoltattak a házakból a fenti bányáknál.

Hurokra került egyleti szélhámosok

A Loyal Order of Stags elnökét és titkárát posta utjáni csalás miatt elfogták. — 25,000 dollárt szedtek össze idegen bevándoroltaktól. — Magyarok is vannak az áldozatok közt.

West Virginia, Kentucky és Virgina bányatelepein tavaly az idegen nemzetiségü bányászok között nagyszabásu tagtoborzás kezdődött a Loyal Order of Stags nevü egylet részére.

Megjelentek a plézeken az egylet megbizottai, akik kifürkészték, hogy kik azok, akik szeretnek vezérkedni honfitársaik között és rávették az illetőket, hogy legyenek segitségükre ebbe a nagyszerü egyletbe betoborozni bajtársaikat. Legtöbb esetben az ilyen toborzásért persze fizettek is az illetőknek. Könnyen tehették ezt, mert hiszen minden egyes tagnak 10 dollárt kellett beállás fejében fizetni, ami az ügynök zsebében maradt.

Mi amint felütötték fejüket ennek az ismeretlen nevü egyletnek az emberei, azonnal figyelmeztettük a magyar bányászokat, hogy ne lépjenek ebbe az egyletbe, mert az alapszabályok nagyon zavarosak és semmi biztositékát se láttuk, hogy akik aztán segélyre szorulnak, meg is kapják azt.

Sajnos, a figyelmeztetés dacára is igen sokan lépre mentek a magyarok közül. Valahogy a magyaroknak sokkal jobban imponál, ha megjelenik egy magyarul nem tudó hiéna, aki soha se hallott nevü egyletbe hivja a magyarokat, mintha saját bajtársaik például a mi kitünő magyar egyleteinket ajánlják. Boldogan rohannak a soha se hallott nevü angol egyletbe, azt hiszik, most már aztán olyan egyletet találtak, mely csak ugy fogja önteni betegség esetén a segélyt.

Nos hát kik a Loyal Order of Stagsbe rohantak és fizették a 10 dollár beállásokat, azok alaposan megjárták. Mert ez az egylet ugyancsak nem fizetett segélyeket.

14 dollár betegsegélyt igértek a beálláskor, melyért 2 dollár havi dijat szedtek. Charlestonban volt a "központ", ahol egy Smith nevü fehér ember volt az "egylet" elnöke, egy Lark nevü néger a titkár. L. Klegman és Arnstein Dávid pedig tagtoborzók voltak. Voltak még altoborzók is, köztük magyar nemzetiségüek is. A Virginiák és Kentucky bányászai közt hirhedt Kassai nevü szélhámos is a toborzók közt volt.

Müködésük alatt 1217 tagot tudtak összeszedni, akiktől összesen 25,000 dollárt raboltak össze.

Az egylet ellen sokan feljelentést tettek, mert nem fizettek segélyt betegség esetén és igy derült aztán ki, hogy közönséges szélhámosság történt.

A postahatóság inditotta meg aztán az eljárást posta utján elkövetett csalás miatt, igy kerültek hurokra Smith elnök ur és Lark titkár ur. A többi jómadár megszökött, még nem sikerült őket kézrekeriteni.

A lefoglalt levelezésből megállapitották, hogy ha a tagok közül valaki beteget jelentett, annak először azt irták, hogy ügyét az intéző bizottság elé terjesztették. Természetesen nem volt intéző bizottság és soha senki elé nem terjesztettek ügyeket.

Aztán azt irták, hogy valamilyen paragrafusra hivatkozva, mely az alapszabályban volt elbujtatva a legapróbb betükkel, nem jár az illetőnek teljes segély. Megállapitotta a postahatóság, hogy az egész müködésük alatt egyetlen esetben állapitottak meg teljes segélyt. Összevissza 400 dollárt fizettek ki betegsegély cimén. Az is előfordult, hogy aki már nagyon zaklatta ezt a szélhámos társaságot a segély miatt és akitől tartottak, hogy feljelenti őket, annak küldtek csekket betegsegély fejében. A csekkekre azonban fedezet nem volt a bankban.

A vizsgálat folyamán kihallgatott tanuk, akik között alig volt olyan aki angolul jól tudna, mind azt vallották, hogy nem ismerték jól az egylet szabályait. Ez a vizsgáló bizottság tagjait nagyon meglepte, mert nem tudták elképzelni, hogy akadnak emberek, akik beállnak egyletbe, fizetik keservesen keresett pénzükből a tagdijakat és nem értik meg mit tartalmaz az egylet alapszabálya.

A magyarok, akik most is szép összeggel károsodtak, ebből megint csak azt a tanulságot szürhetik le, hogy soha se fussanak angol egyletekbe, melyeknek alapszabály labirintusát képtelenek megérteni, hanem maradjanak csak meg a jó magyar egyletekben. Minden magyar egylet ad annyit a befizetett összeg ellenében, mint bármelyik amerikai egylet. És ha nem futnak a magyarok soha se hallott nevü angol egyletekbe, akkor nem válhatnak szélhámosságok áldozataivá.

A NEMZETKÖZI BÁNYÁSZ SZERVEZET AZ AMERIKAI KEMÉNYSZÉN BÁNYÁSZOKÉRT

Brüsszelben az elmult héten tartotta a Nemzetközi Bányász Szervezet szokásos nagygyülését.

A gyülésen megjelentek a különböző államok képviselői, a kik a bányászat és a bányászok ügyeinek tárgyalásával foglalkoztak.

A gyülés elé egy javaslatot terjesztettek, melynek értelmében gondoskodjon a Nemzetközi Bányász Szervezet, hogy az amerikai keményszenesek sztrájkját az amerikai tőkések welszi keményszénbevitele által ne tudják megtörni.

Az elmaradt keményszén pótlására ugyanis welszi szenet kivánnak hozatni a fogyasztók, ha a sztrájk soká elhuzódik és akkor, ugy mint a pár év előtti sztrájk idején, Anglia kitünő üzleteket kötne Amerikával, az angol bányászoknak lenne bőven munkájuk amerikai bajtársaik rovására.

Hogy mennyiben fog sikerülni a Nemzetközi Bányász Szervezet terve, azt nem tudhatja senki sem előre, mert hiszen a welszi bányászoknak nincs abba beleszólásuk, hogy a kitermelt szénnel mit csinál a bánya. De még akkor is, ha volna beleszólásuk, sem lehetne megakadályozni, hogy ide szenet hozzanak, mert hiszen százféle módot találnának a szénüzlettel foglalkozók, hogy mégis küldjenek szenet Amerikába, ha egyszer lehet rajta jól keresni.

Még akkor is ha a szállitó munkások, hajósok támogatnák, akkor is kijátszhatnák azok akiknek érdekében van, mert azt már nem tudnák megakadályozni, hogy például Canadán keresztül ne szállitsanak ide, ha másképen nem megy.

Mindezek folytán egészen bizonyos, hogy inkább csak elvi jelentőségü határozatról van szó a jelen esetben és a Bányászok Nemzetközi Szervezete csak azt akarta azzal kifejezni, hogy elmultak azok az idők, a mikor egyik állam munkásságát a másik állam munkásságának letörésére fel lehetett használni.

A Bányászok Nemzetközi Szervezete azt a célt szolgálja, hogy amennyire lehet, segitse a különböző államokban élő bajtársakat küzdelmeikben, s ha jelenleg a munkásság nem is éri még el azt a fokot, hogy hathatósan tudjon ezen cél érdekében eljárni, lassan meg fog érni annyira a helyzet, hogy a munkások minden országban be fogják látni, hogy érdekeik közösek mindenütt és ha az egyik országban sztrájk van, a másik ország munkásságának nem szabad a termelés fokozásával, az import lehetővé tételével a munkásaik ellen küzdő tőkéseket megsegiteni.

—o—

UZSORÁSKODÁS A KEMÉNYSZÉNNEL NEW YORKBAN

New Yorkban és a környéken 20 mérföldön belül a várostól mintegy 2,500,000 tonna keményszén van felhalmozva, részint a raktárakban, részint hajókon és más szállitó eszközökön.

A keményszén azonban nem eladó, mert azok, akiknek kezén van, várnak az eladással egészen addig, amig a fogyasztók között pánik üt ki, hogy aztán tizszeres áron adhassák el.

Sok szén már számtalan izben cserélt gazdát, anélkül, hogy a raktárhelyről kimozditották volna. Egymásnak adják el a keményszenet a láncosok, mindegyik felszámitja a maga hasznát, a szén ára pedig emelkedik anélkül, hogy a fogyasztóhoz eljutna.

A szén árához pedig a hosszu tárolás alatt tetemes raktárdijak járulnak, amit szivesen megfizetnek a szénuzsorások, mert hiszen ugy számitanak, hogy majd a közönség, ha kitör a pánik, minden árat meg fog fizetni.

Mindenki tudja jól, hogy most keményszenet nem termelnek, ami készletben van azt még a régi munkabérek mellett termelték ki és mégis emelkedik, egyre emelkedik a keményszén ára, mert a közönséget, melyet olyan jól meg akarnak védeni a keményszénbányászok ellenében, teljesen kiszolgáltatják a szénuzsorások kénye kedvének.

Lewis elnök kijelentette a mult héten, hogy teljesen indokolatlan a keményszén árának emelkedése a fenti ok folytán és teljesen érthetetlen, hogy a hatóságok eltürik a közönség kiszipolyozását.

Ha a hatóságok lehetetlenné tennék azt, hogy a szénnel ily szemérmetlen spekuláció folyjon, akkor a fogyasztóknál mutatkozó szénhiány azonnal megszünne, mert nem tartanák vissza a raktárakban a szenet.

TÜZ A CROWN HILL BÁNYÁBAN.

A Crown Hill No. 5. bányában, Clinton, Indianában tüz ütött ki, mely elpusztitott 18 mulát és azonkivül porráégette az istállót is.

A tüz oka ismeretlen. A bányafelszerelésben szerencsére nem okozott nagyobb kárt a tüz.

KÖRUTAZÁSI JEGYEK LESZÁLLITOTT ÁRON

$192.50
NEW YORKBOL
BUDAPESTRE S VISSZA
(U. S. Revenue Tax külön)

Egy kitünő alkalmat ajánlunk Onnek: ellátogathat az óhazába leszállitott 3-ad osztályu körutazási kiránduló jegygyel. Utasainkat külön vonat viszi Hamburgból utazásuk céljáig, tapasztalt vezetők felügyelete alatt.

Itt lakó idegenek, akik 12 hónapon belül visszatérnek, nem esnek a kvótatörvény korlátozásai alá. Foglalja le helyét most.

Visszatérési engedélyért és más felvilágositásért forduljon bármely helyi ügynökhöz, vagy

United American Lines
(Harriman Line) Joint Service with
Hamburg American Line
35-39 Broadway, New York.

MINDENFÉLE BETEGSÉGTŐL MEGÓVJA!

Ha székrekedése van
Ha szédül
Ha fáj a feje
Ha nem emészt jól
Ha halvány az arca
Ha fehér a nyelve
Ha könnyen elfárad
Ha álmatlanságban szenved
Ha a veséjét fájlalja,

EGYÉK EGY-KÉT SZEM

PEP-EAT-A
(PEPITA) CUKORKÁT,

amely a gyomrát rendbe hozza, a beleket könnyü mozgásban tartja és ezáltal az egész szervezetét frissiti és gyógyitja.

Egy nagy családi doboz felnőttek és gyerekek számára csak egy dollár, amit levélben küldjön be a gyár cimére:

NORMALIFE PRODUCTS INC.
2 Rector Street, New York.

Csökkentse az Ön borotválási költségeit. Gyorsan és lágyan borotválkozhat. Az egyetlen borotva, mely minden borotválkozáshoz finoman meg van fenve a Valet Auto Strop borotva.

Valet Auto-Strop Razor
—Önmagát feni
$1-től $25-ig.

KISS EMIL BANKHÁZA

A Magyar Királyi Postatakarékpénztár képviselője

Az Északamerikai Egyesült Államok területén

UJ CIMÜNK
Fourth Ave. at 9th St.
NEW YORK
ALAPITVA 25 ÉV ELŐTT

AMERICAN TAILORING COMPANY
Day & Night Bank Building
WILLIAMSON, W. VA.

RUHÁT ott csináltasson, ahol jó árut adnak és becsületes kiszolgálásban részesül.
27.50-TŐL 45.00 DOLLÁRIG.
Elsőrangu finom ruhát csinálunk.

Dr. Bangha: Kath. Imakönyv...$2.50
Danivolits: G. Kath. Imakönyv $2.50
Hit, Remény, Szeretet (Ref.)...$1.50
Dr. Forel: A hypnotizmus $1.50
Szegedi Szakácskönyv 40c
Kugler-Hillaire: Nagy szakácskönyv, 2000 recepttel $2.50
Schidlof-féle angol nyelvtan....$1.50
Green Béla: Angol-magyar és magyar-angol szótár, 40000 szóval $1.00
ANGOLUL beszélni, irni és olvasni tanitó nélkül megtanulhat, aki az AMERIKAI NYELVMESTERT megrendeli. — Ára $1.50.
Kérje részletes könyv-, kotta-, zongora-henger és lemez-árjegyzékünket.
Rendeléseket utánvéttel is küldünk.
KEREKES TESTVÉREK
208 E. 86th STR., NEW YORK CITY

M. T. BALL
temetésrendező és balzsamozó.
3rd Avenue
Williamson, W. Va.
Felajánlom szolgálataimat és biztositom a legjobb kiszolgálásról.
Diszt árgyakat és képrámákat eladásra raktáron tartok.

A legnagyobb
ÉKSZERÜZLET
Williamsonban és vidékén.
Mi a legjobb árut adjuk olcsóbban mint bárhol.
Órajavitással is foglalkozunk
R. AUKENTHALER & CO.
WILLIAMSON, W. VA.
Ékszerüzletünk előtt egy nagy óra van felállitva.
Aki nálunk vesz, jól és olcsón vesz.

KÉZI MUNKÁK
Importált D. M. C. Pamutok, Berlin és Berliner kendők. Kész áruk. Járdos áruk nagy raktára.
Kérjen ingyen árjegyzéket. Vidéki rendelést 24 óra alatt szállitunk.
CHAS. K. GROSS CO.
8803 Buckeye Rd. Cleveland, Ohio.

LEGNAGYOBB TOLLKERESKEDÉS AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN.
Mi eladunk mindenféle valódi liba tollakat, tökéletesen tisztitva és elkeszitve saját telepünkon. Egész tollakat, fosztott s valódi liba pehely tollakat árulunk. Az Egyesült Államok minden részébe szállitjuk. Mintákat kivánságra ingyen küldünk. Irjon még ma a legrégibb és legmegbizhatóbb tollüzletnek, hol teljes megelégedésére szolgálják ki.
ALBERT STETZ CO., Dept. 4—P.
138 Passaic Street, Passaic, N. J.

SOUTHERN
által készitett
ICE CREAM
kitünő és tiszta gyártmány.
"Ez a legfelségesebb"
SOUTHERN REFRIGERATION CO., Inc.
(Williamson Hospital mellett.)
WILLIAMSON, WEST VIRGINIA.

Miért hagyják el az amerikai magyarok magyar egyleteiket

Tisztelt Szerkesztő Ur,

bár nem volt szándékomban hozzászólni a Verhovay Egylet vitájába, de mivel ahhoz már annyi sok helyes és helytelen módon hozzászóltak, hozzászólok tehát én is, vagy az egyik, vagy a másik módon.

Nem állitom azt, hogy az én álláspontom, illetve véleményem szerint ez vagy amaz a módszer akadályozná meg a Verhovay tagok elpártolását, de megjegyzek néhány olyan dolgot, mely nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az egyletet annyian elhagyják és beállnak angol egyletekbe.

Először is megemlitem azt, hogy a magyar egyleteknél meg van az a szokás, hogy néhány hirnévre vágyó vezető-tag, minden adott alkalommal kirukkoltatja a tagokat holmi angol parádékra és a tagok büntetés terhe alatt kötelesek azon megjelenni, sokszor 4—5 mértföldes körutakat sétálni porban vagy sárban. Persze mindezekkel a magyarság hirneve cseppet se emelkedik, sőt inkább bizonyos az, hogy a parádé elmultával az angolok a markukba nevetnek, hogy lám azok a hunkyk is kitettek magukért, még pedig hunky diszben.

A magyar egyleteknél meg van az a szokás, hogy néhány idősebb tag téves felfogása miatt az egyleti sapka és rőfös jelvény kell, hogy minden tagot disztitsen. Ezek a régi tagok nem tudják elképzelni, hogy valaki mindenféle sapka és sallang nélkül is épen olyan hüséges tagja lehet az egyletnek, mint azzal.

Most vegyük az egyleti gyüléseket, oda is az egyletek több részénél minden tagnak kötelessége büntetés terhe alatt megjelenni.

Nos és minek?

Annak, hogy amikor odamegy, leül és a gyülés megnyitásáig hallgathatja a nagyobbnál nagyobb zsinatot.

Amikor a gyülés megkezdődik, akkor persze megszünik a zaj és következik a jegyzőkönyv felolvasása. Azután végig kell hallgatni sokszor féltucat érdektelen levél felolvasását. Később jönnek holmi uj dolgok, a mihez kell, hogy a beszélni szeretők hozzászóljanak.

Nohát itt szenved aztán meg minden bünéért az a tag, aki a sok értelmetlenséget nem szereti hallgatni.

Vannak tagok, akik órákig el rágódnak valamilyen tárgyon, mig végre annyira belegabalyodnak a beszédbe, hogy a vége felé már azt sem tudják, hogy miről is kezdték el a beszédet és miután makognak még pár szót, leülnek, de sem ők, sem a tagok nem tudják, hogy mit is beszélt vagy mit is akart az illető beszélni.

Igy telik el három-négy óra, mig a havidij szedésre kerül a sor.

Sok helyen, ahol a tagok száma 75—100, az elsőnek nem szabad addig elhagyni a gyüléstermet, amig a legutolsó tag is be nem fizetett. Persze, akkor még meg kell várni a tisztviselők számadását és csak azután lehet kimenni.

Kérdem tehát, hogy miért kell csupán ennyiért minden tagnak, minden gyülésen megjelenni és órákig ott ülni?

Hiszen egy osztálygyülésen valami fontos dolgokat ugy se csinálhatnak, azokat elvégzik a konvención, ugyszintén semmiféle módositást nem eszközölhetnek.

Igaz ugyan, hogy valahol meg van az a szokás, hogy ha a haragosok száma már annyira felgyülik, hogy egy kis csetepatéra van szükség, akkor szükséges egy egyleti bál, ahol a haragosok elnáspángolhatják egymást és ilyenkor a tagok egyakaratulag összebeszélnek, hogy gyerünk el a gyülésre és szavazzunk meg egy bált.

A bálokon meg van az a szokás, hogyha a vidékieknek, illetve idegeneknek 50 cent a belépti jegy, akkor a tagoknak biztosan egy dollár.

Tehát az az egyén, aki benne van az egyletben, meg van büntetve 50 centtel.

Egyszer megtörtént annál az osztálynál, melyhez én is tartoztam, néhány pénzes, illetve pénzzel kérkedő tagnak az inditványára, nekünk tagoknak kerek öt dollárt kellett belépti jegyért fizetni, az idegeneknek pedig csupán egyet.

Nos, hol van itt a testvéri szeretet avagy észszerüség? Sok tagnak kölcsön kellett kérni öt dollárt, hogy legyen neki miből fizetni, de hát igy kellett lenni.

Most vegyük a betegsegélyzés módját.

A magyar egyletek nagy részénéi az a szokás uralkodik, hogyha valamely tag megbetegszik, annak nem szabad sehová sem mennie. Ha csak egy ujja fáj is, nem szabad neki a kis kertből a csirkét sem kihajtani, mert betegsegély alatt van, "feküdjön az ágyba, még ha elrothad is ottan. De ha egy kezének valamely ujja fáj, akkor az ép kezével még a legyet sem szabad magáról elhajtani.

Hát bizony kérem, ezeket sokan nem tudják megérteni és elfogadni.

Nekem az egyleti tisztviselők ellen sohasem volt semmiféle kifogásom és jelenleg sincs, de a magyar egyleteknél uralkodó ósdi szokásokkal sohasem voltam és ma sem vagyok megelégedve.

El kellene hagyni sok mindenféle ceremóniát és az egyletet üzleti alapra kellene helyezni és nem kellene a tagokat egy 50 centes havidij befizetésével olyan nagyon megjáratni, mint odahaza egy birtok átiratásánál.

Miért ne lehetne az épen oly jó, ha akármelyik tag, bármily módon is, de befizeti a havi diját.

Itt van például a 31-ik osztály. Itt akármelyik tag; akármikor, saját maga vagy mással eiküldheti a havi diját akármelyik tisztviselőnek és azok még jobban szeretik is, hogy igy van, mert igy gyülés alkalmával gyorsabban végezhetik a dolgukat.

Azok az állitások, amelyeket angol egyletek ellen sokan felhoznak, nem is mindenben állják meg a helyüket.

Én például a Moose-ba tartozom, nohát én tudom, hogy azért az egy dollárért, amit abba fizetek, nem adhatnak százezreket, de tudom azt, hogy betegség esetén adnak annyi segélyt, amennyit egy dollárért lehet adni. Halálesetnél is segitenek, ha nem is sokkal.

Hogy a Mooseban nem lenne annyi sok gyermeknek hely? Az bizonyos, de hát kevés is azoknak a száma, akik odamennek, illetve odamenni kényszerülnek.

Vannak talán még sok olyan dolgok, amelyek visszatartják az itten nevelkedett generációt a magyar egyletektől, az valószinü, de hogy az általam felsoroltak is sokat visszatartanak az is bizonyos.

Szakács Imre.

Figyelje ezt a helyet!

A jövő heti számunkban ezen a helyen

fontos értesitést

közlünk, ami minden amerikai magyart érdekel

Irjon még ma!

THE BIGGEST BARGAIN IN THE WORLD

MEN A $50.00 ALL WOOL SUIT TAILORED TO MEASURE FOR ONLY $4-

$1000.00 jutalom bárkinek, ha bebizonyitja, hogy e hirdetésben foglaltak nem felelnek meg a valóságnak!

Itt van az Ön alkalma! Vásárolhat közvetlenül a gyárostól egy finom tiszta gyapju $50 ért. ruhát. Mérték után, kézzel szabott, utolsó divat.. **$4.00**

Ne küldjön pénzt. Irjon a mi **Special** ajánlatunkért. Garantáljuk, hogy meg lesz elégedve és ruha jól fog állni Önnek.

Urak! —SPECIAL OFFER— **Hölgyek!**

$10 értékü TISZTA SELYEM HARISNYA csak $1.00

6 pár könnyü vagy nehéz divatos **női selyem harisnya** $10 értékü csak **$1.00** Garantált legfinomabb minőség.

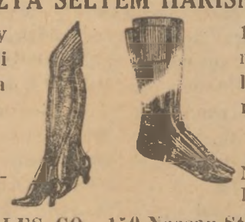

12 pár könnyü v. nehéz **tiszta selyem férfi harisnya** $10 ért. csak **$1.00** Ne küldjön pénzt. Irjon részletekért.

THE ALHED SALES CO., 150 Nassau St., New York, N. Y.

LEWIS ELNÖK FÉNYKÉPÉTŐL IJEDTEK MEG TENNESSEEBEN

A Norma bányában Tennesseeben nagy riadalmat okozott az ottani bánya társaságnál Lewis elnök egy fényképe.

Az egyik bányászhoz egy ismerőse utazott Pennsylvaniából a sztrájk vidékről és magával hozta Lewis elnök egy régebbi felhivását, melyben felszólitja a bányászokat, hogy a szervezet mellett tartsanak ki s igyekezzenek minden bányászt a szervezetbe való beállásra birni.

Ezen levélen kivül hozott magával az illető bányász egy fényképet is, mely Lewis elnököt ábrázolja, aminő képet nagyon sok bányász lakásában találhatunk falra akasztva.

A fényképet a bányásztól a szállástadó bányásznak a fia el kérte és másnap reggel jóval mielőtt a bányászok munkába mentek, a bánya felé vezető uton egy fára szegezte, mely alá a levelet helyezte el ugy, hogy a bányászok, amikor munkába mentek, mind meglátták a fényképet és elolvasták a levelet.

A bányászok között néhány besugó, aki hallotta a bányászoktól, hogy a szervezetről és Lewis elnökről beszélnek, azonnal jelentést tett a társaság irodájában, hogy veszély fenyegeti a bányát, mert a bányászok Lewisről, a szervezkedésről beszélnek. Jelentették, hogy Lewis elnök küldte a fényképet, mert szándéka rövidesen odamenni és azt akarja, hogy az ottani bányában lévő szervezetlen bányászok megismerjék őt a képről, ha odajön.

A társaságnál nagy riadalmot keltett a hir, maga a general manager és a superintendent személyesen mentek el megnézni a képet és irást.

A fényképet és irást leszakgatták a fáról és most erélyes nyomozást inditottak, hogy kideritsék ki volt a tettes.

A nagy herce-hurcának következtében a normai szervezetlen bányászok figyelme a szervezet felé irányult, mert arra még nem jártak a unionnak szervezői és most aztán a bányászok egyrésze levélben fordult a szervezethez, hogy adjanak meg minden felvilágositást, hogyan szervezkedhetnének. Azt mondják az ottani bányászok, hogy mégis csak jónak kell lenni a bányászszervezetnek a bányászok részére, ha a szervezet elnökének a fényképétől is annyira megijedtek a bányaurak.

Annyit már is elértek, hogy a bánásmód jobb lett és a manager, aki eddig hallani se akart az emberek kivánságairól bizalmasainak kijelentette, hogy "jobban kell bánnunk és kedveznünk kell embereinknek, mert különben még beszervezik a bányát".

Lewis elnök fényképétől tehát ugyancsak megijedtek a tennesseei bányaurak.

INGYEN MAGYAR KÖNYVECSKE

ALLAMI SZABADALMAT szerzek jó eszméire. Mindennemü szabadalmi ügyben forduljon hozzám bizalommal. Jöjjön személyesen, vagy küldje találmánya egyszerü rajzát vagy mintáját tanácsért. Cim:
ZOLTAN H. POLACHEK
Reg. Patent Attorney — Consulting Engineer
[illegible] Wall St., New York

MULATSÁGOK A MAGYAR BÁNYAPLÉZEKEN.

(Minden egylet bál hirdetését ingyen közöljük e rovatban, mely egylet a Magyar Bányászlap nyomdájában készitteti a mulatsághoz szükséges nyomtatványokat.)

A Munkás Betegsegélyző Szövetség 156. oszt. Dehue, W. Va. szombaton, 1925 október 10-én este 6 órakor

SZÜRETI MULATSÁGOT

rendez, melyre a helybeli és környékbeli magyarságot tisztelettel meghivja és szeretettel elvárja a rendezőség.

Belépti dij férfiaknak és az egylet női tagjainak $1.00, nőknek és 12 éven felüli gyermekeknek 25 cent. A zenét Kibai István zenekara szolgáltatja. Hüsitő italokról és ételekről gondoskodva van.

A Verhovay Segélyegylet 32. osztálya Gary, W. Va. Szombaton, 1925 október 17-én a Hatos Clubházban saját pénztára javára

SZÜRETI BÁLT

rendez, melyre a helybeli és környékbeli magyarságot tisztelettel meghivja és szeretettel elvárja a rendezőség.

A zenét egy elsőrangu közkedvelt zenekar szolgáltatja. Hüsitő italokról és ételekről gondoskodva van. Lesz szőllő, de lesz csősz is, lopni szabad, csak meg ne fogják. Belépti dij férfiaknak $1.00, nőknek 25c. Kezdete este 6-kor, vége soha.

Tökéletes borotválást

biztosit minden nap, ha van Önnek kifent pengéje. Azonban csak egyetlen egy borotva — a Valet Auto Strop borotva — feni ki a saját pengéit.

Valet Auto-Strop Razor

—Önmagát feni

$1-től $25-ig.

MEGÖLTEK EGY BÁNYAŐRT

A Jamison Coal & Coke Co. No. 8 bányájánál Farmington közelében a bokrok közül orvul lelőtték a bányaőrt és a bánya szellőztető készülékére is lövéseket adtak le.

A bánya felszerelésében azon ban nem tudtak nagyobb károkat okozni.

A nyomozást a tettesek kézrekeritésére meginditották.

GYERMEK JÓLÉTI OSZTÁLY

AZ ANYÁK ÉS GYERMEKEIK EGÉSZSÉGÉNEK GONDOZÁSÁRA

E hasábon hétről-hétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesek és értékesek a várandós anyának és fiatal gyermekek anyáinak.

A csecsemő gondozása és táplálása életbevágó kérdés az otthonra és a nemzetre, és azt hiszszük oly kérdés, melyet szabadon és őszintén kell tárgyalnunk rendes időközökben.

145-IK CIKK.

Előszó.

Az alábbiakat azért javasoljuk, mert az a hitünk, hogy az anyák legtöbbje nincs kellőleg tájékozva ugy a saját, mint a bébije egészségi érdekeit illetőleg. Nagy erőfeszitések történtek az elmult esztendőkben ugy a kormány, mint a magán intézetek részéről, hogy ezt a tudást kiszélesitsék és a nagy Borden Company, abból a tényből kiindulva, hogy sok ezer csecsemőt táplálnak az Eagle Brand Milken, erzi, hogy ezek a felvilágositások gyártmányainak használatát illetőleg nagy kőzszükségletet elégitenek ki.

Szándékosan hagytunk ki oly tanácsokat, melyek az orvosi kezelés körébe vágnak, mert tudjuk, hogy ezeket az információkat pontosan megadja a háziorvos, ha szükség van rá.

Ne adjon enni a bébinek sokszor és sokat.

Ne tegye este ágyba a bébit, ha meg nem etette előbb.

Ne fektesse le este addig a bébit, mig az valami jó mozgást nem végzett.

Ne engedje, hogy a bébi a cuclit szopogassa, ha üres az üveg; semmi ilyest ne adjon neki, hogy elcsendesitse.

Ne adjon a csecsemőnek semmiféle orvosságot vagy gyógyszert, ha ezt az orvossal előzőleg nem beszélte meg.

Ne adjon a bébinek teát, kávét, vagy bármilyen alkoholos italt.

Ne adjon a bébinek csokoládét, cukrot, stb.

Ne adjon a bébinek szilárd táplálékot, mig az az egyéves kort el nem éri és azután is csak igen kis mennyiségben és könnyen megemészthető formában.

Ne takarekoskodjék az ivóvizzel, a bőséges viz segit jó állapotban tartani a beleket.

Ne fujja sose a bébi táplálékát, hogy kihutse.

Ne készitsen elő több ételt, mint a mennyi egyszeri etetésre elég. A legjobb és legbiztosabb eredményt adja, hogyha az étel frissen van vegyitve.

Ne alkalmazzon semmiféle más gummit a palackra, mint a cucli formát.

Ne hagyja egyedül a bébit az üvegjével.

Ne engedje, hogy a cseléd vagy másvalaki tisztitsa a szükséges dolgokat, a palackot, stb.; végezze ezeket a fontos részleteket saját maga.

Ne felejtse el minden héten feljegyezni a bébi sulyát.

Ne etesse a bébit az üvegből egyszerre tovább, mint 20 percig.

Ne engedje a bébit aludni az üveg cuclijával a szájában.

Ne játszék a bébivel, ha már megetette. Hagyja őt csendesen és zavartalanul pihenni.

Ne engedje, játszani a gyermeket táplálékával.

Ne próbálja szórakoztatni és ne vonja el figyelmét máshova, mikor eszik.

Ne engedje gyermeket a rendes étkezésen kivül máshol enni.

Ne engedje a gyermeket habzsolni. Egyen lassan, hogy legyen ideje jól megizlelni, szétbontani a táplálékot.

Ne hanyagolja el a gyermek fogait. Ez igen fontos kötelesség, melyről nem szabad megfeledkezni.

Ne unszolja evésre a gyermeket. Ha szokásosan visszautasitja a táplálékot, ugy vizsgáltassa meg ennek okat az orvossal.

Több nemzedéken keresztül magyar anyák ezrei nevelték fel gyermekeiket Borden's Eagle tejen. Azért tették ezt, mert az Eagle Milk-et barátaik ajánlották a legjobbnak. De igen sok magyar anya nincs még kellőleg felvilágositva, hogy mi az oka e gyártmány nagyszerü eredményeinek.

Az Eagle Milk a legfinomabb, legtisztább friss, edes, dus tej és a legjobb, legfinomabb cukor, kellőleg vegyitve.

Olvassa el figyelmesen minden héten ezeket a cikkeket és orizze meg, hogy jövőben használhassa.

A Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.

Anyák! Ha azt látják, hogy nem tudják gyermekük táplálni, használjanak azonnal Borden's Eagle tejet.

Az Eagle tej több gyermeket nevelt már fel, mint a többi táplálék együttvéve. Három nemzedéket neveltek fel rajta.

Ha ezt a hirdetést beküldi a The Borden Company, Borden Building, New York, cimére, saját anyanyelvén fog kapni utasitást, hogyan táplálja babyjét Eagle tejjel.

OWEN'S COMMERCIAL STUDIO
312½ NINTH STREET,
HUNTINGTON, W. VA.

A legszebb fényképeket készitjük a legolcsóbb áron.

Fényképeket keretezünk gyönyörü kivitelben.

— Fénképnagyitás. —

Kodak felvételeit [illegible]

Minden használatnak megfelel a jó sósborszesz a
PAIN-EXPELLER
Ha reuma, vagy neuralgia fáztja, ugy dörzsölje be a fájós testrészt ezzel a kiváló és minden családban használt sósborszeszszel, melynek hatása gyors segitséget fog eredményezni.
Kapható minden drug-store-ban 35 és 70 centért. Vigyázzon a Horgony védjegyre.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

SZINIELŐADÁSOKRA

TÁNCMULATSÁGOKRA, BÁLOKRA

MEGHIVÓKAT

PLAKÁTOKAT, BELÉPŐJEGYEKET

ÉS LUNCH-TICKETEKET

LEVÉLPAPIROKAT, EGYLETI

ALAPSZABÁLYOKAT ÉS

BÁRMILYEN MÁS NYOMTATVÁNYOKAT SZÉP KIVITELBEN ÉS PONTOSAN SZÁLLIT

A Magyar Bányászlap Nyomdája

HIMLERVILLE KENTUCKY

Szomoru statisztika a keményszénbányászok családi életéről

A keményszénbányászok feleségeinek 21 százaléka, leányainak 55 százaléka munkába jár. — Bérvágás növelné a munkábajárók számát.

A keményszénbányászok családi életéről szomoru képet közöl a United States Department of Labor.

Azt irja statisztikai jelentésében, hogy a keményszénbányászok feleségei kénytelenek munkába járni, minden száz közül 21 asszony otthagyja otthonát, családját, csakhogy férje csekély keresetét pótolni tudja, csakhogy kenyeret tudjon adni éhes gyermekeinek.

A gyermekek felügyelet nélkül maradnak, a háztartás gondozatlan, elhanyagolt, mert az asszonyt a megélhetés gondja elvonja a családi tüzhelytől.

El lehet-e képzelni, hogy rendes családi életet éljen az a bányász, akinek a felesége a nap nagyrészében házon kivül kénytelen dolgozni. Elképzelhető-e, hogy az az asszony, akit a nehéz napi munka elfáraszt, összetör, hazatérve képes lesz mindazokat a házkörüli munkákat rendesen elvégezni amit hivatása a családban reá ró.

Nem. Az ilyen bányászasszony otthona már külsőségeiben is mutatja, hogy az asszony nem fordithat kellő gondot családjára.

A gyermekek maszatosak, rongyosak, piszkosak legtöbbször. A lakás rendetlen és hiányzik a családból az, ami az otthont kedvessé, széppé teszi, a rend.

Ahogy a bányászasszonyok 21 százalékát munkába kényszeriti a megélhetés, ugy munkába kényszeriti a bányászok gyermekeit is. A keményszénbányászok leányai 55 százalékban munkába járnak, már akkor, amikor még iskolakötelesek lennének.

Hiába teszik törvényes intézkedések lehetővé, hogy minden szülő gyermeke akár a legmagasabb kiképzésben is részesülhessen, ha azt az egyéb életkörülmények lehetetlenné teszik.

A bányászlányok, ha még olyan tehetségesek is, nem juthatnak magasabb képzettséghez, mert munkába kell menniök, hogy az apa és az anya keresetét pótolják.

És az egyedüli ok, hogy még nagyobb számban nem járnak a bányászasszonyok és bányászlányok munkába az, hogy nincs több munkaalkalom, nem tudnak többen elhelyezkedni a gyárakban, magánháztartásokban.

Megfigyelték és statisztikai adatok igazolják, hogy valahányszor a bányászok bérét vágták, utána mindjárt kedvezőtlenebbé vált ez a statisztika. Mennél alacsonyabb a munkabére a bányásznak, annál több bányászasszony és bányászlány volt kénytelen munkába állni, hogy önmagát és családját fentarthassa.

De növelik a munkába járó bányászasszonyok és bányászlányok számát a bányaszerencsétlenségek is.

A szerencsétlenül járt bányász özvegye és gyermekei korántsem kapnak olyan kártéritést, hogy abból megélhetnének és a kenyérkereső nélkül maradt, kis segélyre utalt családanya kénytelen munkába menni, hogy a segélyösszeget annyival pótolja, amiből gyermekeit felnevelheti és amivel a hiányt pótolhatja.

Évenkint átlag 500 szénbányász pusztul el bányaszerencsétlenség folytán és 25,000 keményszénbányász kap kisebb-nagyobb sérülést, csonkulást.

Az 500 bányásznak mintegy 2000 hozzátartozója, felesége és gyermeke marad kereső nélkül, a 25,000 bányásznál mintegy 100,000 hozzátartozó, feleség és gyermekek, a részleges, vagy teljes munkaképtelenség folytán esik el vagy részben vagy egészen a keresettől.

És ezt a csökkent, vagy elmaradt keresetet pótolni kell és a bányászasszonynak és bányászlánynak munkába kell menni, hogy azt megszerezze, amit a családfőt ért baj folytán elveszitenek.

Hány szomoru családi tragédia rejtőzik ezek mögött a statisztikai adatok mögött. Ki tudná azt megmondani? Hány boldognak igérkező családi élet lett szerencsétlenné, mert a bányászt baj érte.

A bányász nemcsak életét, testi épségét kockáztatja napról-napra a veszélyes munkájánál, hanem elveszitheti mindenét, még hozzátartozóit is és tönkremehet, elzülhet egész családja, gyermekei jövője is egy végzetes pillanat miatt.

Amikor a bányász bérét szabályozzák, nemcsak a bányász személyéről van szó, hanem tekintettel kell lenni a bányász családjára is, mert nemcsak a bányászt, hanem elsősorban a családját sujtják azzal, ha olyan béreket határoznak meg, mely nem elégséges arra, hogy a bányász önmagát és családját is eltarthassa.

Azt irják a bányabárók fizetett lapjai, hogy a bányászok keresete sok, számoljon el a bányász mit csinál azzal a sok keresettel, állapitsák meg, hogy mennyiből tud a bányász megélni, stb. ehhez hasonló dolgokat.

Hogy mennyire sok a bányászok keresete, azt mutatja ez a szomoru statisztika, mely feltárja, hogy milyen tömege a bányászasszonyoknak és lányoknak jár munkába.

Hogy van-e joga a bányauraknak a bányászok keresetéről elszámolást kérni, arra maga Lewis elnök adta meg a feleletet, amikor azt mondta, hogy addig, amig a bányabárók megtagadhatják azt, hogy a könyveikbe beletekinthessenek, hogy a bányászok ellenőrizhessék a bányabárók keresetét, addig, amig a bányaurak nem engedik meg, hogy a bányászok meggyőződhessenek a bányabárók profitjának valódi nagyságáról, a magas igazgatói fizetésekről, a nyilt és titkos javadalmazásokról, addig amig a bányászoknak nem engednek meg beleszólást, hogy mennyi legyen a keményszénbányák haszna, addig a bányászok nem ismerhetik el az egyeztető biróságok jogosságát, mert igazságos eredményt nem lehet elérni a keményszénipar ellentétes kérdéseiben, amig az egyik félnek joga van mindent eltitkolni, mindenben önállóan a másik fél megkérdezése nélkül eljárni, mig a másik féltől még azt is megkivánják, hogy a legbelsőbb családi dolgairól is számoljon el.

Hiszen ha a bányászok belemennének abba, akkor nemsokára azt is meghatároznák, hogy mit egyen, milyen lakásban éljen, hányszor menjen szinházba, mulatságba, moziba, milyen ruhát hordjon, hány évig járassa iskolába gyermekeit, stb.

A bányászok tudják azt, hogy a szükségleteik szerint mennyi az a bér ami őket megilleti és ennek a bérnek megadásához joguk van ragaszkodni és ha ezt a bért a bányabárók magasnak, a közönség érdekei ellen valónak tartják, a bányászoknak joguk van követelni a bányabáróktól, hogy tiszta vizet öntsenek a pohárba, mutassák be az elszámolásukat, könyveiket és bizonyitsák be azzal, hogy a bányászok állitása nem állhat meg, mikor azt mondják, hogy egy centtel sem kell emelni a szén árát és tisztességes profit maradna még akkor is a bányaurak részére, ha megadnák nekik a követelt bért.

A BÁNYASZERENCSÉTLENSÉGEK WEST VIRGINIÁBAN

West Virginában julius hónapban 37 embert gyilkolt meg a bánya. Minden szerencsétlenség szervezetlen bányában esett meg és mind a bányában belül történt.

McDowell megyében heten jártak szerencsétlenül, Logan Countyban öten és igy tovább csupa olyan bányában, mely szakitott a szervezettel.

A halálos szerencsétlenségek nagy száma West Virginiában élénk bizonyitéka annak a nemtörődömségnek és felületességnek, mellyel a bányászokkal bánnak a west virginiai szervezetlen bányákban. Gyakorlatlan embereket sztrájktörőknek vesznek fel, akiknek semmi tapasztalatuk sincs a bányaiparban. Ezek kevés elővigyázatot tanusitanak, a bánya munkát nem ismerik és gyakorlatlanságuk, a kellő elővigyázat hiánya halálos szerencsétlenségekben robban ki. Mindezek természetes következményei annak, ahogyan a szervezetlen bányákban az emberekkel törődnek.

Ha összehasonlitjuk az állapotokat és a szerencsétlenségek statisztikáját a szervezetlen és szervezett bányák között, ugy világosan látható, hogy a szervezetlen bányákban mennyivel rosszabb a helyzet.

Egy bányában, mely eddig a szervezethez tartozott a legutóbbi évek hosszu során, egyetlen egy halálos szerencsétlenség sem fordult elő és mostióta a bánya szervezetlen bányászokkal dolgozik, egy hét alatt több szerencsétlenség történt, mint azelőtt évek hosszu során.

Azt hisszük, hogy ehhez több kommentár nem kell, mindenki maga megitélheti, hogy mi az igazság.

Ha a bányásznak baja van, a bányászlaphoz, vagy a bányászbankhoz fordul. Miért nem fordul ezekre a helyekre olyankor is, mikor nincs baja, csak az előfizetést kellene beküldenie,

INGYEN!
5 Tube Radio készlet
INGYEN!
Küldjön megcimezett, felbélyegzett boritékot — a mi nagyszerü ajánlatunkért.
RADIOTEX CO.
296 Broadway
NEW YORK, N. Y.

HARMINCHATEZER NÉMET BÁNYÁSZ LETT MUNKANÉLKÜLIVÉ AZ IDÉN

A német bányaipar, annak dacára, hogy a német szén mindenfelé kiszoritja olcsóságánál fogva a más államokban termelt szenet, tavaly augusztus óta állandó válságban van.

A bányák egyre-másra csökkentik üzemeiket és például a Ruhr vidékén 1924 április elsejétől 1925 julius elsejéig 62 kisebb-nagyobb német bánya részint lezárt, részint elbocsátotta a bányászainak nagy részét, akiknek száma bányák szerint 100-tól 5,500-ig terjedt.

1925-ben se változott a helyzet, mert január óta ismét nagy munkáselbocsátások történtek a bányákban és ezek folytán januártól juliusig terjedő időben 36,000 német bányász vált munkanélkülivé és azóta is ujabb elbocsátások történtek.

A német kormány mindent elkövet, hogy a szénipart válságos helyzetéből kimentse, erőfeszitései azonban nem sok eredménnyel járnak, dacára annak, hogy 15,000,000 aranymárkát szavaztak meg a németek a szénipar felsegitésére, mert ez az összeg elenyésző kevés ahhoz képest, amire a német bányaiparnak szüksége volna.

Az ipari termelés egész Európában pang és ezen nem lehet mesterséges eszközökkel segiteni. A háborut követő gazdasági válság még mindig nem szünt meg, a legyőzött államok megsarcolása még mindig folyik és olyan államban, ahol a termelt javakat és a kivitelből eredő hasznot megemésztik a hadisarcok, nem lehet rendes gazdálkodást folytatni.

Hiába szállitják a győztes államokba a legyőzött államokból a javakat, az a győzteseknek sem szolgál javára, amellett, hogy a hadisarc fizetésére kényszeritett államokat elsorvasztja.

Amit a német állam hadisarc fejében fizet, azt a német munkásságnak a gyomrán kell megspórolni, azért a német munkásságnak véres verejtékes munkájával kell megszolgálni és a sok munka, a koplalás végeredményben semmivé válik, a mint a termelt javak elhagyják a német határt. Olyan vérvesztesége ez a német gazdaságnak, amit sehogyan sem lehet pótolni.

Mivel pedig az egész világ egy nagy gazdasági egységet képez, melyben a termelés azt a szerepet játsza, mint a testben a vérkeringés, világos, hogy ha az egyik államban erőszakos eszközökkel megakadályozzák az egészséges gazdasági vérkeringést, csak ugy mint az emberi szervezetben, az egész test, ugy a világgazdaságban az egész világ gazdasági helyzete megsinyli azt.

Ha azt akarják és valóban akarnak segiteni a széniparon, ha csakugyan akarnak javitani a rossz gazdasági viszonyokon, akkor el kell törölni azt a szégyenletes adót, amit jóvátétel fejében kizsarolnak az állitólag legyőzött nemzetektől.

Ha a hadikárpótlást megszüntetik és szabaddá teszik a legyőzött államok gazdaságát, akkor jöhet és eljön a fellendülés, mert egész Európa le van rongyolva, győztes és legyőzött állam egyaránt sinyli még mindig a háborut és olyan óriási termelésre volna szükség, hogy ha az megindulhatna, egyszeriben bekövetkezne a prosperitás kora.

Szükség volna épületekre, épitkezésre, mert mindenütt nagy a lakáshiány, ez magával vonná a butoripar vasipar, ruhaipar és minden egyéb ipar fokozott foglalkoztatását, a gyárak teljes üzemmel dolgoznának és ha a gyáripar megindul, akkor szükség van szénre, sok szénre és igy megszünne a szénipar válsága is.

Azonban az országok politikáját rövidlátó, bosszuállástól vezérelt kis emberek intézik, a kik az orruknál tovább nem látnak és ezért kell szenvedni a világ munkásnépének, ezért kell sinylődni az emberek millióinak, mert sokkal erősebb néhány kardcsörtető katona szava még ma is, a huszadik század szégyenére, mint a munkás milliók akarata.

Remélhető azonban, hogy ezeket a hóditó politikát hirdető urakat félre fogja vetni a népek akarata, mert a népek dolgozni és békében akarnak egymással élni.

MINDAZONÁLTAL NAGYON SOKAT JELENT.

A föld felülete, amelyen mi élünk 1,311,000 billiószor billió font sullyal bir — ha Ön le akarná irni azt a számot, akkor az 1,311,000 számhoz még huszonegy 0-át kellene irni. Nos, — ha Ön 100, 150 vagy 200 fontot nyom, mi ez a földanya sulyához képest? Ön jelentéktelenebb mint egy számjegy, azonban mindazonáltal — saját magának mégis nagyon sokat jelent. Az élet szép, annak dacára, hogy sok baj van az életben és mindenki azt szeretné, ha mennél tovább élne. Ön jobb barátot nem találhat, mint amilyen a Triner Keserü Bor. Mennél kevesebb baja van a gyomrával, annál hosszabb életet él. A Triner Keserü Bor kitisztitja a gyomrot és a beleket, Önnek egészséges étvágyat szerez, jobban alszik, jobban érzi magát általa. Az Ön drugstórosa vagy gyógyszerésze raktáron tartja azt Önnek. Az október beköszöntével könnyen meghül és köhögést kap Ön, legyen tehát felkészülve azok ellen és tartson otthon készenlétben Triner's Cough Sedativet. Ha ezeket a gyógyszereket nem tudja beszerezni a szomszédságában, irjon Joseph Triner Company, Chicago, Ill. cimre.

ÖTSZÁZ UJABB BÁNYÁSZ KAPOTT MUNKÁT CANADÁBAN.

A British Empire Steel Corporation a No. 1b,, 2. és a 4. bányáiban az eddigi egy shifta helyet két shiftára dolgoztat és ezért ujabb 500 bányászt állitott munkába.

Ezzel az intézkedéssel most már az összes ottani bányák két shiftára dolgoznak.

GÁZROBBANÁS ALABAMÁBAN.

A Dogwood bányában Alabamában, Shalby megyében gázrobbanás történt. A bányában egymás mellett dolgoztak Will Holley és Clayton Roman, tőlük nem messze pedig két néger bányász.

Amint egy nagy darab szenet kibontottak, a szénérből egy üreg tünt elő, melyből hirtelen gáz ömlött ki, mely azonnal lángralobbant és felrobbant.

A robbanás azonnal megölte Will Holleyt és sulyosan megsebesitette Romant, mig a két néger bányász komoly sérülést szenvedett.

AGYONLŐTT BÁNYÁSZ.

A New England Fuel & Transportation Coal Company bányájánál Grant Townban egy néger szervezetlen bányász és egy másik bányász vitatkoztak. A vita hevében a néger bányászt állitólag egy késsel támadta meg a másik bányász, amit a kompánia fegyveres embere meglátott s a néger támadóját agyonlőtte.

A nyomozást megindiltották az ügy kideritése érdekében.

A Magyar Bányászlap

az amerikai magyar bányászok egyetlen lapja, melyből megtudhatja HOL MEGY JÓL A MUNKA, HOL KERESNEK BÁNYÁSZOKAT.

A Magyar Bányászlap

minden dolgában tanáccsal szolgál, minden ügyét dijmentesen elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.

Semmi egyebet sem kérünk ezért, minthogy ha lejárt előfizetése és dolgozik, ujitsa meg előfizetését és ha lehet

SZEREZZEN UJ HIVEKET LAPUNKNAK

Ha Ön szerez lapunkra uj előfizetőket, azért ajándékban részesitjük, melyről bővebbet az 1. oldalon megjelenő hirdetésünkben találhat

A Magyar Bányászlap

előfizetési ára egy évre 2 dollár. Jugosláviába, Romániába, Burgerlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidőszerint ki van tiltva a Bányászlap.)

Cim:

Magyar Bányászlap
Himlerville, Kentucky

Óhazai mesék....

BÁNYÁSZOK ÁRVÁI.

Irta: SZENTIMREI MÁRTHA.

(Folytatás.)

— A jó hirét félti! — mondta Perecesné. A házaspár összenézett. Ők tudták, hogy a leányka jóhirét már teljesen tönkretették alattomos, irigy rágalmazói.

Szomoru, esős reggelre ébredt Zsuzsa az alacsony kis házban. Segitett Perecesnének a ház körül. Azt a kis dolgot hamar elvégezték, aztán horgolását vette elő, a lócára ült vele. Egyszer csak elsötétedik az egyetlen kis ablak, mintha kivül előtte állna valaki. Zsuzsa felnézett s szivdobogva látta, hogy Kapuvári leskelődik be az ablakon. A falhoz lapult, hogy észre ne vegye. Tehát tudja, hogy itt van. — Istenem, ha bejön! Majdnem eszét vesztette a rémülettől, hogy szemtől-szembe kell állania azzal, kit oly sokáig "nagyapának" nevezett, ki szemeiben maga volt a megtestesült jóság, tiszteletreméltóság s kitől, mióta tudta, hogy lelkiismeretlen nőcsábitó, elidegenedett örökre.

De Kapuvári nem jött be, hanem másnap levelet hozott a postás Zsuzsának. Helybül jött levelet. Zsuzsa dideregve olvasta.

— Angyalkám! Ne duzzogjál tovább, ne szomoritsd nagyapót. Felejtsd el, ami nem tetszett neked, ha nem akarod, én se akarom, — semmit se akarok, csakhogy visszajöjjél hozzám... rád nézhessek. Olyan üres a ház nélküled! És azóta te is megtanultad, hogy Dánielnénál se fenékig tejfel minden. A Perecesék konyhája nem méltó a te szépségedhez... gyere haza még ma, vár a te szép szobácskád, szerető nagyapád.

Zsuzsa szemeit elboritották a könnyek. Oh de jó is lenne visszamenni szobácskájába... de nem lehet. Nem hitt már Kapuvárinak, félt a rábeszélésétől, igéreteitől. Ádámhoz való igaz szerelmét védelmezte a vagyon csábitásától. "Zsuzsika nagyságos asszony" csengett füleiben.

— Nem, nem, én bányász árvája vagyok s egy küzködő bányász felesége leszek, meg kell szoknom addig is a küzdelmet, a szegénységet.

Keblébe dugta a levelet s nem szólt róla senkinek. Este azt mondta Perecesné:

— A szomszédasszonyok azt beszélik, hogy a nagyságos ur sokszor kerülgeti a házunkat. De rosszul teszi! Ezek a mocskos szájuak majd minden rosszat rád fognak...

Zsuzsa még jobban megijedt. Hát hiába védelmezi szerelmét, becsületét, a látszat ellene szól? Nem mert kimozdulni. Valóságos szobafogságban élt két hétig. És ezalatt a két hét alatt se jött levél Ádámtól. De jött Kapuváritól minden nap, ezt már nem tudta Perecesék elől eltitkolni.

— Én bizony visszamennék hozzá ha neked vónék — tanácsolta Pereces. Hozzá is mehetné, hiszen meg is halhat, mire Ádám hazajön!

— Soha! Inkább belevetem magamat a tóba, mint anyám!

Nagyon rossz gondolatok kezdték környékezni Zsuzsát kinos helyzetében, kitetszett Pereces beszédéből, hogy ottléte nincs inyére. Ő nem akarta azt, hogy Ádám miatt nehezteljenek rá az urak... oszt most tessék, megkaphatja Zsuzsáért.

Egy reggel, mikor törülgetett a leányka s portörlőjét kirázta az ablakon, az ut közepén egy oszlop-lábu ur ment lötyögő, vasalatlan nadrágban, kalap nélkül. Vörös haját borzolta a tavaszi szél.

— Doktor ur... doktor ur! — kiáltotta önfeledten.

Engel doktor felemelte fejét az ismerős hangra, körülnézett és meglátta Zsuzsát. A jó doktor vérmes arca kissé megsáppadt, másként nem látszott rajta az átszenvedett betegség.

— Nini... Zsuzsika... hol jár itt?

— Meggyógyult... hál' Istennek! Ugy megsirattam...

— Nem kellett volna... az ilyen csuf ember a halálnak se kell.

— Csakhogy itt van doktor ur... ugy vártam mint a szentlelket, mert az én sorsom is nagyot fordult azóta.

— Mennyiben?

— Nem tetszett még senkitől se hallani?

— Nem. Az este érkeztem és még jóformán senkivel se beszéltem.

— Tessék belől kerülni...

A doktor a kapu felé került s az udvaron Perecesné fogadta nagy örvendezéssel.

— Mán hót hirét kőtötték a doktor urnak...

— Annál tovább élek.

Perecesné szája elé tartotta kezét, ugy suttogta:

— Itt van Zsuzsa nálunk... nagy bajban van...

— Menjünk hát hozzá.

Perecesné bekisérte. A doktor két nagy tenyere közé fogta Zsuzsa arcocskáját és a világosság felé forditotta.

— Megsáppadt, mióta nem láttuk egymást.

— Mer nem él most ugy, mint a kastélyban, — sóhajtotta Perecesné.

— Valószinüleg nemcsak attól... no hamar, ki vele kis leány, mi a baj?

Engel doktor azt hitte, Ádám körül van valami baj.

Zsuzsa habozva kezdett beszélni... el-elakadt. Ahol ő pironkodott, Perecesné vette át a szót. Engel dr. az asztalon dobolt vastag ujjaival, arca egyre csodálkozóbb kifejezést öltött, végül egészen elsötétedett. Nem szólt egy szót se, csak mikor odáig ért Zsuzsa, hogy adjon neki tanácsot, mit csináljon?

Engel doktor nagyokat fujt.

— Ezt megint alaposan megcsinálta a sors. De azért nem kell félni kicsikém... a ki szerelmét védelmezi, abban nagy erő lakik. Majd holnap tanácsot is adok. Előbb alszom rá egyet. Szerintem nem kellett volna otthagyni a nagyapát, aki mégis csak ur és gavallér és akárhogy is áll a dolog, nem dobta volna ki semmi nélkül a világba.

— Dánielné mondta, hogy nem szabad egy percig se nála maradnom.

— Ja... ja... ő kettőig is maradna. No, mindegy... holnap vagy holnapután megbeszéljük a dolgot. Addig is legyen nyugodt, egy bizonyos, hogy én barátja vagyok s nem fogom elhagyni...

Oh, mennyire szeretett volna Zsuzsa a csunya vörös doktor nyakába borulni, aki életében már annyiszor játszotta a Gondviselés szerepét. Valami kis remény éledt benne, hogy talán nem kell idegenek szolgálatába állania, a doktor magához fogja venni. Hiszen rideg agglegény-tanyáján nagyon kellene egy gondos kis háziasszony! Zsuzsa képzeletében már teritett is és pompás ebéddel várta a doktort, ki kocsmából hozatta étel-adagjait.

Pedig Engel doktor, bár látni se szerette az ételhordót, a kihült levest és megmerevedett krumpli-csuzpájzt, nem gondolt arra, hogy életén Zsuzsa kedvéért változtasson.

— Kapuvári vén bolond... dohogott magában. Megelégedhetett volna a szép virág látásával... és tessék, le akarta szakitani. Ezt jól megcsinálta! Azonban... lehet, hogy én is megbolondulnék, ha tulságos közel lenne hozzám... a "vörös doktor" volna még csak nevetséges, mint szerelmes!

Sajnállak, Zsuzsa lelkem, de ha küzdeni akarsz szerelmedért, magadnak kell megkeresned kenyeredet, különben szépséged mindig bajba kever. De hol helyezzem el? Gyermekek mellé? Beleszeret a háziur. Nehéz lesz neki olyan foglalkozást találni, mely valamennyire megvédje a tolakodóktól.

Engel doktor hazaért. Rendelőjében egy karszéken hevert az ujság. Leült és elkezdte böngészni. A napihirek közt egy pár soron akadt meg a szeme: "Ápolónői tanfolyam". Elolvasta, kétszer is, hogy a fővárosban ez a tanfolyam kórházi ápolónőket képez ki és hogy mik a felvétel feltételei.

— Ez neki való... milyen jó, hogy van négy polgárija. Mégse neki való: nagyon terhes foglalkozás. Mégis neki való: angyali türelme van a betegekhez. De megkaphat valami ragályt... kár lenne érte.

Különben... mit tud a halandó ember? Zsuzsa életében idáig minden balul ütött ki, ami eleinte jónak, sőt fényesnek látszott, hátha az válik javára, ami nem olyan ragyogó?

A jó doktor nagyokat fujt töprengésében. — Én mindenesetre megemlitem neki, aztán... döntsön ő maga... ebben nyugodott meg. És másnap már teljesen átgondolt tervvel állitott be Zsuzsához.

— No kis lányom, hát megint keresztuton állunk, merre menjünk, jobbra-e, balra-e? Maga fogja eldönteni. Volna-e kedve ápolónővé kiképezni magát? Hiszen én tudom, hogy magának már elég volt a betegápolásból... és ez nehéz hivatás is. Azonban eszköz ahhoz, hogy megvédelmezhesse szerelmét. Mert látja, minden nő kettő közt választhat: vagy megalkuszik a körülményekkel s ellátás és ruhák fejében annak a felesége lesz, aki jómódot nyujt neki, vagy kenyérkereső pályára lép, küzd s akkor tetteinek ura.

Zsuzsa meghökkent. Nem ezt várta. Szemei megteltek könnyel s könnyein át esdőn tekintett a doktorra.

— Én nem alkuszom meg, de...

— Nos?

— A legszivesebben a doktor urra viselnék gondot.

Engel doktor szive vadul kalapált kissé pecsétes mellénye alatt, szerette volna magához szoritani Zsuzsát s összecsókolni. E helyett azonban csak kényszeredetten nevetett.

— Oh, még mit nem! Az lenne csak szép foglalkozás, reám gondot viselni. Ha tudná, hogy én otthon milyen rendetlen, mogorva, házsártos ember vagyok, nem vállalkozna ilyesmire. Hát nem akar ápolónő lenni? Inkább gyermekgondozónő lesz?

— Nem... nem... felelte gyorsan Zsuzsa. Én szeretem a betegeket, csakhogy... — őszintén bevallom — én egy krajcár nélkül jöttem el a Kapuvári házból. Miből élek meg, mig tanulok?

— Azt csak bizza rám, kieszközlöm Kapuvári urnál, hogy viseli a tanulás költségeit.

— Jaj ne! Tőle nem fogadhatok el semmit a történtek után.

— De igen! A nagymama azt igérte magának, hogy kiházasitja. Ő szegény nem válthatta be igéretét, de be kell férjének váltania. A legkevesebb amit tehet, hogy kenyeret ad a kezébe. A tanittatása jóval kevesebbe fog kerülni, mint a kiházasitása került volna. Küzdje le a büszkeségét s vegye ugy, mintha a nagymama segitené... hiszen neki szép vagyona volt.

— Azt fogom tenni, amit a doktor ur jónak lát.

— Akkor adja ide nekem az iskolai bizonyitványait s majd együtt irunk egy kérvényt... vagy tudja mit? Én megirom a kérvényt s maga lemásolja.

Másnap, mialatt Zsuzsa a kérvényt másolta, felkereste Kapuvárit a doktor. Nehéz és kényes kérdés volt előtte szóba hozni a Zsuzsa dolgát, fázott is ettől a jó doktor, de nem kerülhette el, mint az árva pártfogója.

Kapuvári örömmel fogadta a doktort. Ő maga feltünően rossz szinben volt.—hiányzott életéből Zsuzsa. A számtalan hóditásra visszatekintő vén gavallért gyötörte és meg alázta, hogy egy gyermek, aki kenyerén nőtt fel, őt makacsul visszautasitja! Holott csak tisztességes szándékai voltak, szépsége mellé módot és rangot akart neki adni. A doktor éppen kapóra jött — mint közvetitő. Ő maga hozta szóba hát ezt a dolgot, minden röstelkedés nélkül, a doktor csak hallgatta, otromba cipőinek hegyét nézegetve.

(Folytatása következik.)

THE CITIZEN BANK
OF WAR
WAR, WEST VIRGINIA

BANKUNK LEGSZILÁRDABB E VIDÉKEN.
BETÉTEK UTÁN FIZETÜNK 3 SZÁZALÉKOT.
PÉNZÉT FELMONDÁS NÉLKÜL BÁRMIKOR KIKAPHATJA.

Ne küldje pénzét idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van.

Ön meg tudja
fenni a borotva pengét tiz másodperc alatt, ha a Valet Auto Strop borotvát, — az egyetlen borotva, mely önmüködőleg feni a pengéit, — használja.
Valet Auto-Strop Razor
—Önmagát feni
$1-től $25-ig.

HAT ÉVVEL EZELŐTT MEGGYILKOLTATTA FÉRJÉT EGY 18 ÉVES LEGÉNNYEL.

Még 1919 januárjában véres hitvesgyilkosság történt Rozsfalván, melyet csak most, hat év mulva leplezett le a pozsonyi rendőrség. Gömöri András rozsfalvi lakos hat évvel ezelőtt eltünt. A mostani nyomozásra Gömöri János amerikai lakosnak, az eltünt öccsének a pozsonyi ügyészségre került levele adta az okot, amelyben azt a gyanuját fejezi ki, hogy bátyját eltették láb alól. Az Amerikában lakó Gömörinek gyanuját az a levél ébresztette fel, a melyet nemrég öccse feleségétől kapott. Azt irja benne az asszony, igazolja, hogy férje kivándorolt Amerikába, ott van nála és nem akar semmit sem tudni Rozsfalván lakó feleségéről. Ezt a furcsa kérést azzal okolta meg az asszony, hogy férje, miután 1918 karácsony előtt visszatért oroszországi hadifogságából, nagyon elhidegedett tőle. Férje ki is jelentette, hogy nem szereti őt, mert Orosz országban megnősült. A levél igy végződik: "Az Istenért, könyörüljön rajtam és irja meg, hogy férjem ott él magánál, nem akar tudni rólam. Legalább nem fog mindenféle hir keringeni a faluban".

Gömöri Jánosnak nem hagyott nyugtot sógornője levele. Gyanuját közölte az amerikai tót ligával, amely elküldötte levelét a rimaszombati ügyészségnek, ennek megkeresésére a pozsonyi rendőrség azonnal megindította a nyomozást. A pozsonyi rendőrség beidézte a Pozsonyban, a villamosvasut javitásánál dolgozó Policska nevü fiatalembert akiről tudták azt, hogy az asszonnyal abban az időben szoros barátságban volt. Policska eleinte tagadott, de mikor azt mondták neki, hogy Gömöriné bevallotta a gyilkosságot, megtört és beismerte a tettet. A fiatalembert elkisérték a községbe a gyilkosság szinhelyére, ott megmutatta a pajtában azt a helyet, ahol 1919-ben elásták a szerencsétlen Gömöri András holttestét.

Policskát szembesitették az asszonnyal, aki szintén megtört s elmondotta, hogy Policskával együtt gyilkolta meg a férjét. Mig ugyanis férje háboruban volt, az asszony elhidegült tőle s nem nagyon örült neki, mikor 1918 végén hazajött. Elhatározta, hogy a vele ismeretségben lévő s akkor 18 éves Policskával agyonütteti férjét. Közvetlenül háromkirályok ünnepe után végrehajtották a tervet. A gyilkosság napján délután az asszony leitatta rummal a legényt, majd este elrejtette a pajtában. Gömöri már aludt, mikor a felesége bement hozzá s azzal keltette fel ijedt arccal, hogy a pajtában valaki járkál. Gömöri kiugrott az ágyból és a pajtába indult. Az asszony lámpással követte, amelyet azonban hirtelen elfujt. E pillanatban Policska baltával háromszor fejbesujtotta Gömörit, majd elővette zsebkését és tövig beledöfte Gömöri nyakába. Mivel Gömöri nem halt meg ettől, az asszony kapta fel a baltát s olyan ütést mért a férje fejére, hogy koponyája szétrepedt. A holttestet szalmával begöngyölték s a pajtában elásták. Policska még egy darabig jóban volt Gömörinével, majd 1921-ben bevonult katonának és később Pozsonyba került.

A gyilkos asszonyt és a fiatal embert a rimaszombati ügyészség fogházába vitték.

(Uj Nemzedék)

PARASZTLEGÉNYEK VÉRES KÜZDELME EGY CSENDŐRREL.

Véres esemény játszódott le a Deb.recenhez közel fekvő Esztár községben. A községi korcsmában mulatozott egy parasztlegényekből álló társaság, amikor iddogálás közben Bátori István összeszólalkozott Ferenczi Józseffel. Az összeszólalkozásnak általános verekedés lett a vége, mintegy husz legény dulakodott, közben Bátori István késével sulyosan megsebesitette Ferenczi Józsefet. A verekedő társaság ezután kivonult a korcsmából és folytatta a verekedést a község főutcáján is. A verekedésbe elegyedett V. Nagy Sándor is, a leszurt Ferenczi József rokona, aki Bátori Istvánra támadt. Az ujabb dulakodás közben érkezett meg a verekedő legényekhez a községi csendőrőrs egyik tagja, Picha őrmester, aki rendet akart teremteni. A verekedők azonban nem tágitottak, rárohantak a csendőrre. Nagy Sándor a csendőr felé sujtott, aki kardjával kivédte az ütést. A kard azonban olyan szerencsétlenül lendült, hogy Nagy Sándort kereszülszurta. A legény hangos jajkiáltással összeesett és percek alatt meghalt. Most már köröskörül támadtak rá a csendőrre, aki kardjával védekezve, folytonosan hátrált és szerencsésen bemenekült a csendőrőrs házába. A debreceni ügyészség azonnal meginditotta a vizsgálatot és bizottságot küldött ki Esztár községbe.

(Pesti Hirlap)

TÁNC KÖZBEN LESZURTA HARAGOSÁT.

Véres tragédia játszódott le Borsi községben egy táncmulatságon. Az előzmények közé tartozik, hogy két esztendővel ezelőtt egy bodrogszerdahelyi mulatság alkalmával Kiss János borsi legény összekapott Banyaskó István bodrogszerdahelyi legénnyel, akit alaposan helybenhagyott. Az önérzetében megalázott fiu bosszut forralt és csak az alkalomra várt, hogy megszégyenitőjén bosszut álljon. Az alkalom akkor érkezett meg, amikor Borsi községben táncmulatságot rendeztek. Már javában folyt a táncvigalom, amikor Banyaskó észrevétlenül Kiss János mellé került, előrántotta zsebkését s azt markolatig a szerencsétlen fiatalember mellébe döfte. Olyan hirtelenül és zajtalanul történt a halálos szurás, hogy a táncolók csak akkor vették észre, mikor Kiss János hörögve zuhant a földre. A szurás szivét találta s néhány pillanat alatt kiszenvedett. Banyaskó István kielégitett bosszuja után megszökött s egyenesen hazament Bodrogszerdahelyre. Ott tartóztatták le a csendőrök. Innen a kassai államügyészség fogházába vitték.

(Uj Nemzedék)

MEGFULT A DÉZSÁBAN.

Dulyava András másfél éves fiacskája Kisszebenben, mig szülei az udvaron foglalatoskodtak, a konyhában magára hagyva egy vizzel telt dézsába esett és megfult.

(Uj Világ, Eperjes)

AGYONSUJTOTTA A VILLÁM

Udvarfalva község határán a juhokkal volt kint a juhász és 11 éves kis leánykája Tamássi Rozália. A villám lecsapott és a szegény lánykát agyonsujtotta. Senki más nem sérült meg.

(Ellenzék, Marosvásárhely)

KÉSZPÉNZDOLLÁRT KÜLDHET MAGYARORSZÁGBA

és az elszakadt részekre postán és sürgönyileg is.

HAZAI JOGÜGYEKET legpontosabban intézünk elsőrangu hazai ügyvédek utján.

HAJÓJEGYEK a legjobb vonalakra.

AFFIDAVITOK pontos készitése.

BETÉTEKRE 3 százalék kamatot fizetünk.

HIMLER STATE BANK
HIMLERVILLE, KENTUCKY

MI UJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmult héten 6 napot dolgoztak a Himler Coal Company bányájában.

A társaság néhány ladolónak állandóan tud munkát adni. Családosok most házat is kaphatnak.

Vasárnap este kitünően sikerült szüreti bált tartott a Mükedvelő Egyesület. A szépségversenyen az első dijat Dóka Juliska, a második dijat Petruska Irén nyerték. A legtöbb szőlő tolvajt Petruska István és Czoka Zsuzsi fogták, akik ezért szép dijat kaptak.

Szerdán este a moziban Vages of Virtue cimü remek Paramounth kép kerül bemutatóra Gloria Swansonnal a főszerepben.

Szombaton este Anna Christie cimü gyönyörü First National kép és egy két felvonásos bohózat lesz bemutatva.

Vasárnap este 7:30-kor lesz bemutatva Himlervillen a "Ten Commendment" (Tiz parancsolat) cimü csodálatosan szép Paramounth kép. Ez a kép a filmgyártás legszebb alkotása s országszerte a legnagyobb sikerrel került bemutatóra. A legjobb filmszinészek játszák a szerepeket. A történet keretében a képen megelevenednek a biblia egyes részei, a zsidók átkelése a Vörös tengeren a tiz parancsolat átvétele Mózes által, stb. mind láthatók a képen. Ezt a képet a mozi vezetősége a környék összes mozijait megelőzve szerezte meg. A belépő jegy ára felnőtteknek 50 cent, gyermekeknek 25 cent. Senki se mulassza el ezt a gyönyörü képet megnézni.

Október elsején vette kezdetét a mindennapos iskolában a tanitás. Az iskola igazgatója Mr. F. Z. Monarch uj tantestületét a legjobb erőkből állitotta össze és igy remélni lehet, hogy a gyerekek a legjobb eredményt fogják elérni. A magyar nyelvet mely kötelező tantárgy a himlervillei iskolában Rev. Dienes Barna tanitja.

—o—

ADAKOZÁS.

A Kisküküllő megye királyfalvi ref. egyház orgonájának javitási költségeinek fedezésére Vincze András és Csiki András gyüjtést inditottak, melyhez Lynch, Ky. magyarjai a következő összeggel járultak: Vincze András $25.00, Vincze Gábor $25.00, Vincze János $25.00, Csiki András $10, Popp Cz. József $3.00, Gergely Sándor $2.00, Dombi Dénes $2.00, Bényi József $2.00, Kelemen András $1.25; 1—1 dollárt adtak: Németh Károly, Lamik György, Toldi Erzsébet, Csáki József, Vámos János, Hegedüs Sándor, Kolácsik Imre, Fülöp Gyula, Bartha Gábor, Liktor János, Ander András, Lőrinc V. Lajos, Pál József, és Csilik András. 50—50 centet adtak: Kelemen István, Pogány Károly, Vincze Menyhért, Tóbis János, Kurucz György, Ifj. Csilik András, Molnár Ferenc, Szorcsik István, Kelemen István, Leon Csepticky és Louis Volohink; Kálí Antal 25c, Varga Ágoston 20c, összesen $114.95, mely összeget továbitottuk rendeltetési helyére az óhazába. Fenti adakozóknak ez uton mondunk köszönetet szives adományaikért.

Vincze András és Csiki András.

—o—

VAJDA FRIGYES,

a kitünő és népszerü magyar énekes. ujabb Balázs-dalokat énekelt lemezekbe:

"Katyi Te...."
"Muskátlis kis ablakomat...."
"De jó volna mindent-mindent elfeledni"
"Rég szakadt fel a szivemből"
"Szeretnék május éjszakákon" (Lemondás)
"Szeretem a két szép szemed"

Ezt a hat szép dalt nemrégen O. Keh lemezen beénekelte a gyönyörü hangu magyar népdalénekesünk: VAJDA FRIGYES, a Metropolitan Operaház tagja. Ez a hat dal — O. Keh lemezen a legujabb és most kerültek ki. Ezek a lemezek a legsikerültebbek és bizonyos, hogy óriási kedveltségnek fognak örvendeni.— Vajda Frigyes ismert müvészete minden magyar házban sok-sok élvezetet fog nyujtani, mert az O. Keh kizárólagos énekesei közé szerződtette és a társaság állandóan el fogja látni a magyarságot az ő szebbnél-szebb lemezeivel.

A legujabb Vajda lemezek, valamint Király Ernő, Banda Marci, Berkes Béla, Baumann Károly, Rácz Laci, Fedák Sári, Kosáry Emma, Farkas Pali, Radics Béla, Gondór Aurél, Környei Béla, Rózsa Lajos, Ferenczi Károly, Gyárfás Dezső, Nádor Jenő, Solti Hermin, Steinhardt Géza, Zsolt Ferenc, valamint az összes müvészek legujabb lemezei kaphatók Kerekes Testvéreknél, 208 East 86-ik utca, New York. Ugyanott kaphatók önmüködő zongorákra (Player Piano) hengerek (rollok) Továbbá regények, olvasmányok, imakonyvek, szakácskönyvek, szótárak, gazdasági és ipari szakkonyvek, hazai lapok és folyóiratok, a német és angol irodalom összes kiváló termékei. A cég kivánatra bárkinak küld ingyen teljes konyv-, kotta-, lemez- és zongorahenger-árjegyzéket.

A BÁNYÁK HASZNÁLJÁK EL A TERMELT FA LEGNAGYOBB RÉSZÉT.

A széniparban használják fel az összes termelt oszlopfák 87.3 százalékát és a füreszelt fa 58.5 százalékát, mutatja ki az Országos Gazdasági Felügyelőség, valamint a Fatermelők Szövetsége.

A puhaszénbányákban az országban termelt 174,389,004 köbláb oszlopfából 63.6 százalékot használtak fel, mig az ország által termelt 507,359,000 köbláb füreszelt fából 44.8 százalékot.

Ezzel szemben a keményszén iparban az oszlopfából 23.7 százalékot, a füreszelt fából 13.7 százalékot használtak fel.

Az egyes államok közül a fa elhasználásában Pennsylvania vezet, ahol az oszlopfa 43.6 százalékát, a füreszelt fa 28.7 százalékát használták fel.

—o—

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS.

Alulirott hálásan köszönöm a Verhovay Segély Egyletnek, a miért nekem két teljes éven keresztül a betegsegélyt pontosan kifizették.

Minden magyar testvéremnek ajánlom ezen kitünő magyar egyletet.

KÁDY JÁNOS,
Uniontown, Pa.

—o—

STATEMENT
of the Ownership, Management Circulation, etc., Required by the Act of Congress of August 24, 1912,

Of MAGYAR BÁNYÁSZLAP published weekly at Himlerville, Ky. for october 1, 1925.

State of Kentucky
County of Martin

Before me, a Notary public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Andrew Fisher, who having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Editor of the Magyar Bányászlap and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation) etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and adresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

Publisher Mike Szilágyi, Gary, W. Va.,
Editor Andrew Fisher, Himlerville, Ky.
Managing Editor Andrew Fisher Himlerville, Ky.
Business Manager Andrew Fisher, Himlerville, Ky.

2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or, if a corporation, give its names and the names and addresses of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock.)

Mike Szilágyi, Gary, W. Va.

3. That the known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (It there are none, so state.) Martin Himler and Andrew Fisher.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or othervise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is...... (This information is required from daily publications only.)

ANDREW FISHER.

Sworn to and subscribed before me this 5th day of October 1925.

G. H. Bentine,
Notary Public.

(My commission expires Febr. 10. 1926)

Dr. O. M. WHITT
fogorvos
Dr. W. F. McCOY utóda.
MATEWAN, W. VA.
MAGYAR BÁNYÁSZOK!
Évek óta veletek vagyok. Évek óta szolgállak ki benneteket. Mindig jó és becsületes munkát végeztem.
Ha bármire van szükségtek, gyertek hozzám.

AMERIKAI NÉV A MAGYAR IMÁKBAN.

Van-e a magyaroknak az idegen nemzetiségü emberek között olyan barátjuk, akinek nevét ismerik, áldva emlegetik mindenütt, ahol magyarok laknak? Van-e olyan ember, aki nem érti a nyelvünket, aki nem a mi fajtánkból való és mégis szivével-lelkével, minden gondolatával mellénk szegődött, a legválságosabb órában baráti kezet nyujtott felénk és önzetlen, nehéz munkával a magyar szenvedések enyhitésén fáradozott?

Bizonyos, hogy ilyen ember nem sok van. De ha akad egy, az elsősorban James K. Pedlow amerikai kapitány, aki a reménytelennek látszó, sötét órákban legelőször hozta el a magyaroknak a barátság legelső reménysugarát.

A szivekben még parázslott a nagy világháboru gyülölködése, még sulyos különbséget tettek emberek és emberek között, akármennyire szenvedtek, haldokoltak, még szerte a világon megkérdezték az éhező embertől, mielőtt egy darab kenyeret vetettek oda neki: milyen nemzetiségü vagy, amikor Pedlow kapitány elment a magyarokhoz kincses kezekkel és kincses szivvel, hogy segitsen mindenütt, ahol csak magyar ember sir és szenved.

Azóta évek teltek el. Pedlow kapitány a magyarok mellett maradt. Pedlow kapitány sok esztendő legfőbb kötelességének tartja a magyar emberek szenvedésének enyhitését. Tán nincsen a világon még egy olyan ember, akire több áldást imádkoztak volna a magyarok, mint ez az amerikai kapitány.

A nyomor és szenvedés enyhült az egyik helyen és megnőtt a másikon. A háboru már messze van és minden okuk meg van a segitő embereknek, hogy most már magukra hagyják azokat a nemzeteket, amelyek a háboruban félholtra nyomorodtak. De Pedlow kapitánynak a szive diktálja az okokat és Pedlow kapitány nem hagyja el a magyarokat, amig csak szükség van rá.

Eljött az ősz, beharangozója a fagyos, hideg télnek, a szomoru, nélkülöző karácsonynak. Pedlow kapitány kötelességének tartja, hogy csillogást varázsoljon szomoru és elhagyott magyar karácsonyokba. Az amerikai magyarok jószivéhez, legendás testvérszeretetéhez fordul, hogy velük együtt vigyen karácsonyi boldogságot a magyar földre.

A karácsonyi szeretetakció elmondhatatlan áldást jelent Magyarországon. Mindenki megérti, aki el tudja képzelni, mit jelent a karácsony hideg szobában, vacsora nélkül, ajándék nélkül. Képzelje csak el valaki a testvérjét, gyermekét ilyen karácsony sivárságába...

Élelmiszer, meleg ruha minden háznál akad s ha nem, akad erre pár kis dollár. A Pedlow Szeretet-Akcióval mindenki küldhet karácsonyra boldogságot rokonának, komájának, régi barátjának, kenyeres pajtásának, vagy jótékony egyesületeknek, amelyek gondot viselnek azokra,akiknek nincsen senkijük.

Hogy milyen kezekben lesz az a csomag, amit Pedlow kapitány személyes felügyelete mellett kezelnek, szállitanak át a tengeren és osztanak ki, azt tudja mindenki, aki végiggondolja azt a munkát, amit Pedlow kapitány tett eddig a magyarokért.

Amerikai magyarok, ne legyünk mi se rosszabb barátai otthon nyomorgó testvéreinknek, mint amilyen az amerikai Pedlow kapitány. Mit kell akkor nekünk tennünk a fajtánk szenvedéseinek enyhitésére, ha egy amerikai kezéből ennyi segités jut annak a népnek. Jószivéről, érdemes magyarságáról, emberségéről tesz tanuságot önmaga, testvérei és az Isten előtt az, aki a Szeretet ünnepére szeretetet jelentő enyhitést küld a magyar szenvedésekre. Mindazok, akik Karácsonyra a Pedlow kapitány Szeretetcsomag-Akcióval óhajtanak szeretetcsomagot küldeni, csomagjaikat küldjék egyenesen a Captain Pedlow Relief Parcel, 26 Union Square, New York, főraktárba, vagy pedig a hirdetett szeretet csomag gyütjő állomásokra, ahol Pedlow kapitány hivatalos nyugtája ellenében átveszik szeretetcsomagjait.

—o—

ÉRTESITÉS.

Értesitjük ezennel Észak W. Virginia, Ohio és Nyugat-Pennsylvaniai előfizetőinket, hogy utazóképviseletünkkel

BAUER L. A.

urat megbiztuk. Bauer ur a fenti vidék bányatelepeit sorra látogatja uj előfizetések, hirdetések szerzése és régi előfizetések kollektálása céljából.

Kérjük lapunk barátait, hogy Bauer urat munkájában támogatni sziveskedjenek.

Magyar Bányászlap
kiadóhivatala.

A Magyar Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.

KIS HIRDETÉSEK

ÁRSZABÁSA.

Kerestetés, Levelezés, Munkát keres, Ellátást nyer vagy keres, 20 szóig egyszeri közlés 50 cent, háromszori közlés $1.25; husz szón felül minden további szó közlésenként 3c.

Házassági hirdetés, Ügynökök kerestetése, Eladó vagy Bérbeadó farmok, Ingatlan, Ház vagy Üzlet vétele és eladása, Üzleti alkalmak, Társat keres: 20 szóig egyszer 1 dollár, háromszor $2.25; 20 szón felül minden szó közlésenként 4 cent.

Nagyobb betükkel szedett hirdetésért a fenti árak kétszerese számitandó.

Kis hirdetéseket felvesz a "Magyar Bányászlap" kiadóhivatala, Himlerville, Ky.

CSALÁDOS BÁNYÁSZOK MUNKÁT KAPHATNAK.

Uj házak. Mindennapos munka. A szén 6—8 láb magos. Tonnaszámra fizetnek 40-43-45 centet. Irjon a következő cimre:

F. D. WILLIAMS
641 Ninth St., Huntington, W. Va.

RÓM. KATH. KÁNTORTANITÓ alkalmazást keres. Ének-zenekar vezetését is elvállalja. Cim: J. Wieland, 2768 E. 124 Street, Cleveland, Ohio. okt8.15

HÁZASSÁG

51 ÉVES özvegy bányász nősülne. 2 gyermekem van, egy 15 éves fiu és egy 4 éves kislány. Csakis rendes, tisztességes asszonyok irjanak. Én józanéletü, dolgos ember vagyok. Leveleket a Magyar Bányászlap kiadóhivatalába kérek "Bányász" jeligére. okt,1,8

KERESTETÉS.

Keresem burdosgazdámat MOLNÁR GÁBORT. Márciusban Glendalen voltam náluk burdon. Aki tudja cimét legyen szives értesiteni. Frank Varga, Braeholm, W. Va. okt1,8

ELADÓ.

1 drb. Himler Coal Co. és 1 drb. Himler State Bank részvény járulékaival 170 dollárért eladó. Bővebb meg tudható: 412 Hopkins Street, McKeesport, Pa.

ÖZVEGYSÉG miatt kénytelen vagyok eladni 79 akeros farmomat. Bővebb felvilágositásért irjanak hozzám Mike Moravcsik, Rfd 2, Box 37, Flemington, N. J. okt1,8

Akarja-e Himler részvényeit farmra becserélni? Ha igen, ugy irjon Lewis megye legnagyobb farm-irodájához s kérje a most megjelent nagy, képes ingatlan árjegyzéket, amely több mint száz birtokot ir le 3 vármegyéből. Van benne mindenféle ingatlan s nagyon sok alkalmi vétel, aminél penzt takarit meg, ha rögtön intézkedik. Már tobb száz magyar farmer ekeje szántja Lewis megye földjét, jöjjön ön is közibénk. Mihályi Zoltán közjegyző, Glenfield, N. Y. okt8

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre 2 dollár.

NGL
NORTH GERMAN LLOYD
KÖRUTAZÁSI JEGYEK
LESZÁLLITOTT ÁRON
MAGYARORSZÁGBA
BREMÁN AT
Harmadosztályu kabinok.
Itt lakó idegenek, akik 1 éven belül visszatérhetnek, akadály nélkül szállhatnak partra.
32 BROADWAY, NEW YORK, vagy bármely helyi ügynöknél.

THE PEOPLES BANK
APPALACHIA, VA.
Helyezze el nálunk betétjét
4%
kamatot fizetünk.
Az óhazába gyorsan és pontosan utalunk át pénzt.
Figyelmesen szolgáljuk ki ügyfeleinket.

Dr. POINDEXTER
FOGORVOS
(Elwood szállodával szemben.)
WELCH, W. VA.
Ha elsőrangu munkát akar, olcsó áron, forduljon bizalommal hozzám. Én a munkámért felelősséget vállalok.
A legtöbb magyar hozzám jár, jöjjön a többi is és győződjön meg arról, hogy elsőrangu kiszolgálásban részesül.

Himlervillei magyar testvérek!
A legjobb takarmányokat tartom raktáron és házhoz is szállitom.
Mindenféle élelmiszereket, friss hus, felvágottak, bányászkellékek, ünneplő és munkácipők legjutányosabb árban kaphatók nálam.
Pontosan és tisztességesen szolgálom ki vevőimet.
GURDON KÁROLY
legrégibb vegyeskereskedő
Himlerville, Kentucky.

SANTAL MIDY
Hugycső HURUT ellen.

FÉRFIAK óvjátok meg magatokat a nemi betegségektől
SANYKIT
KIZÁRÓLAG
férfiak használatára
Legbiztosabb oltalmat nyujtja.
Nagy tubus 35c. Kit (4 darab) $1.00
Kapható minden drugstórban vagy
San-Y-Kit Dept. B
92 BECKMAN ST., NEW YORK, CITY.
Irjon körlevelünkért.

BETÉTEK után 4 százalékot fizetünk.
A mi bankunk a legszilárdabb e vidéken.
Ne küldje pénzét idegenbe, hanem jöjjön hozzánk, mi pontos s lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.
THE UNION SAVINGS BANK CO.
W. E. JONES, pénztárnok.
Yorkville, Ohio.

MAGYAR BARÁTAIM!
Ne menjenek idegen helyre, amikor itt is van egy erős, megbizható bankjuk.
ELFOGADUNK BETÉTEKET.
Küldünk pénzt a világ minden részébe.
Pontos, megbizható, lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.
FIRST NATIONAL BANK
D. INO M. COOK, pénztárnok.
Kimball, W. Va.

BANKUNK
sziklaszilárd és minden tekintetben jó, pontos kiszolgálásban részesitj feleit. Ne tartsa pénzét otthon. Ne küldje idegenbe, hanem tartsa nálunk.
BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉKOT FIZETÜNK. Betéteket felmondás nélkül fizetjük vissza.
The Bank of Masontown
Masontown, W. Va.

EGYLETI KALAUZ.

I. KINIZSI PÁL MAGYAR BÁNYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

1-ső fiókjának tisztikara:
Alakult 1922 október 22.

Elnök: Smajda Ferenc, jegyző: Rubis Demeter, titkár: Soltész János, Box 264, Vintondale, Pa., pénztárnok: Juhász Lajos, számvevő: Neste Péter, ellenőr: Szücs Dániel.

Expedit, Pa. fiókjának tisztviselői:
Elnök: Kriston János, alelnök: Bok István, jegyző: Bortnyik János, titkár: Krivulka Márton, Box 136, Expedit, Pa., kihez minden egyleti levél cimzendő, pénztárnok: Rojtos László, zászlótartó: Bok stván, ajtóőr: Czipó János, bizottsági tagok: Kreston János, Szabó Lajos és Krivulka Márton. Gyüléseit minden hó 4-ik vasárnapján tartja.

Yatesboro, Pa. fiókjának tisztviselői:
Elnök: Csobádi József, alelnök: Ragály Miksa, titkár: P. Kovács Sándor, Box 202, Yatesboro, Pa., pénztárnok: P. Kovács János, számvevő: Mátyus Sándor, beteglátogató: Dudás János, hármas bizottság: Ragály Miksa, Mátyus Sándor, Zubriczky János, zászlótartó: Beresznyák József. Gyüléseit tartja minden hó második vasárnapján.

—o—

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Alakult: 1903 október hó 1-én.
Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap.
Székhelye: Gary, W. Va.
A főtisztikar:

Főelnök: Németh Ferenc, Post Box 224, Gary, W. Va. Főtitkár és főjegyző: Gönczy Bertalan, Post Box 384, Gary, W Va., az osztályok kimutatásai és minden egyleti levél hozzá küldendő és az Egyletről felvilágositásért hozzá forduljanak. Főalelnök: Szabó Ferenc. Főpénztárnok Garay János, Post Box 1, Filbert, W. Va., az osztályoknál befolyt pénzek hozzá küldendők. Főellenőr: Lengyel Imre, Box 394, Gary, W. Va. Szertárnok: Németh Ferenc, Gary, W. Va. Bizottság: Lengyel Imre, Szurcsik János. Póttag: Buzsik József.

A főtisztikar minden hónap utolsó vasárnapján d. e. 10 órakor tartja gyüléseit Garyban, a régi iskolában.

1-ső osztály, Filbert, W. Va.

Elnök Horváth János, alelnök Agyagos János, titkár Szabó Ferenc Box 36, Filbert, W. Va. (minden egyleti levél hozzá küldendő), jegyző Buzsik József, pénztárnok Soltész József, ellenőr és beteglátogató Davis Bertalan, zászlótartók (magyar) Kun István, (angol) Rokács Imre, bizottsági tagok Tóth János és Winter János, ajtóőr Csurkó József.

Gyüléseit tartja minden hónap 13-ika utáni vasárnap délután 2 órakor Horváth János elnök lakásán.

2-ik osztály, Gary, W. Va.

Elnök: Szucsik János, titkár és jegyző: Lengyel Imre, Box 394, Gary W. Va., egyleti levelek hozzá küldendők, pénztárnok: Németh Ferenc (vidéki tagok által a tagsági dijak hozzá küldendők), Box 224, Gary, W. Va., pénztári ellenőr Urbán József, ajtóőr: Dudás János.

Gyüléseit minden hó második vasárnapján tartja a Gary Hall-ban.

3-ik osztály, Pageton, W. Va.

Elnök id. Kövér Lajos, titkár Valach Vendel, Box 23, Pageton, W. Va., pénztárnok Szathmáry Márton, jegyző Kolarics István, beteglátogató ifj. Kövér Lajos.

Gyüléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután 2 órakor a pénztárnok házánál.

4-ik osztály, Rem, W. Va.

Ügykezelő: Szász György, a helybeli és vidéki tagok havidijuk és egyébb befizetések hozzá küldendők: Box 312, Gary, W. Va.

5-ik osztály, Manbar, W. Va.

Titkár: Puskás László, Box 323, Manbar, W. Va., vidéki tagok a havi dijat hozzá küldjék.

6-ik osztály, Red Jacket, W. Va.

Elnök: Dóczy András, Box 44, titkár: Bauer János, Box 12, kihez minden egyleti levél küldendő, jegyző: Glatz Henrik, ellenőr: Katona Ferenc, Jacket, W. Va., beteglátogató: Balogh pénztárnok: Veres István, Red Bálint.

7-ik osztály, Lynch, Ky.
Alakult 1925 május 4-én.

Elnök: Kolács István, Box 823, Lynch, Ky.; alelnök: Benke György; titkár: Birman János, Box 735; jegyző: Mack József; pénztárnok: Almási Lajos, Box 806; pénztári ellenőr: Vári András; 3-as tagu bizottság: Kapuszta András, Majlovszky János, Hiba Rudolf; beteglátogató: Gyurgyák János; ajtóőr: Janoska György; póttag Kamara Gyula.

Gyüléseit tartja minden hónap első vasárnapján a fiók elnökének lakásán.

A fentnevezett egylet alapszabálykivonata:

Az egylet székhelye: Gary, W. Va. II-ik szakasz, 4-ik pontja. A tagok felvétele: Ezen egyletnek tagja lehet minden tisztességes magyar ember és nő; férfi 16—50 éves korig bezárólag, nők 16 éves kortól 45 éves korig bezárólag, 40 éves felüli nők tartoznak életkorukat keresztlevéllel, utlevéllel, vagy más bizonyitó okmánnyal igazolni.

5-ik pont: Azok, akik óhajtanak az egyletünkbe beállani vagy belépni, tartoznak orvosi bizonyitvánnyal egészséges állapotukat igazolni.

7-ik pont: Beállási dij 16 évestől 30 éves korig $3.50; 30—40-ig $4.50; 40—50-ig bezárólag $6.00. A nők is abban a kedvezményben részesülnek, mint a férfiak.

II-ik szakasz, 9-ik pont: Minden tag fizet az egylet pénztárába 1 dollár 50 cent havi dijat, mely betegsegélyre forditandó, ennek ellenében az egylet fizet $10.00 heti betegsegélyt.

10-ik pont: Minden tag köteles az elhunyt tag után $1.50 haláleseti dijat fizetni, azaz, ahány tagja van az egyletnek, annyi $1.50-t kap a megnevezett örökösei, mindaddig, mig a tagok száma az 1000 tagot meg nem haladja. Ezután kivetés utján történik.

11-ik pont: Minden egyes tag a haláleseti járulékot tetszése szerint hagyományozhatja, akinek akarja.

12-ik pont: Az egylet fizet minden beteg tagjának 6 havi egész segélyt, heti 10 dollárjával és hat havi félsegélyt, heti 5 dollárjával. Azon tag, aki a tiz napot nem töltötte be, az betegsegélyre igényt nem tarthat.

A fent nevezett Egylet müködhet az Egyesült Államok bármely részébe (kivéve Canadát).

Gönczy Bertalan, főjegyző

—o—

HUNYADI MÁTYÁS M. M. B. S. EGYLET — HIVATALOS LAPJA A MAGYAR BÁNYÁSZLAP.

Központi osztály:

Központi elnök: C. Szabó János, Box 156, Sagamore, Pa.

Központi alelnök: Jaskó Antal, Clymer, Pa.

Központi titkár: Ronyecz István, 324 Pine Street, Punxsutawney, Pa., kihez az egyletet érdeklő levelek és jelentések küldendők.

Központi pénztárnok: Kish Péter, Box 695, Rossiter, Pa., kihez a egyleti pénzek küldendők.

Központi főellenőr Takács György, Box 403, Rossiter, Pa., kihez az ellenőri jelentések küldendők.

Központi ellenőr: Lezsák János, Box 24, Clymer, Pa.

1-ső osztály, Eleanor, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Bodnár István, titkár: Zon György, pénztárnok: Gonda Lajos, Box 13, Eleanor, Pa.

2-ik osztály, Deegan, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 1-ső vasárnapján. Elnök: Imre János, titkár: Sepsy István, Box 27, Deegan, Pa., pénztárnok: Lakatos János.

3-ik osztály, Rossiter, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Gajdos István titkár: Gajdos Dániel, pénztárnok: Kiss Péter. Az osztály cime: Kiss Péter, Box 695, Rossiter, Pa.

4-ik osztály, Clymer, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Tóth József, titkár: Lezsák János, pénztárnok: Jasko Antal. Az osztály cime: Lezsák János Box 24, Clymer, Pa.

5-ik osztály, Heilwood, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Pethő Lajos, titkár Csordás István, Box 263, Heilwood, Pa., pénztárnok: Pethő Lajos.

6-ik osztály, Adena, Ohio.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Osztály vezető: Bartók Dániel, Box 162, Adena, Ohio.

7-ik osztály, Heasting, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Osztály vezető: Lipóczky János, Box 199, Heasting, Pa.

9-ik osztály, Soldier, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Osztály vezető: Begyik János, Box 114, Soldier, Pa.

10-ik osztály, Lynch, Ky.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Gulovics János, titkár: Király Ferenc, Box 6, Benham, Ky., jegyző: Lévai Miklós, pénztárnok: Zvornyik László, ellenőr: Punty László.

12-ik osztály, Columbus, Ohio.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Csuka Géza, alelnök: Kallo András, titkár: Pápai Sándor, 315 Bartham Ave, Columbus, Ohio, pénztárnok: Papp András, jegyző: Spingár János, ellenőr: Füleki András, pénztári ellenőr: Boronics János, beteglátogató: Gáll Péter.

14-ik osztály, Monaville, W. Va.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Puskás Józef, titkár: Kovács István, pénztárnok: Veszprémi Sándor, jegyző: Jakab György. Osztály cime: Kovács István, Box 72, Monaville, W. Va.

15-ik osztály, Dehue, W. Va.

Gyüléseit tartja minden hó második vasárnapján.

Elnök: Gáll István, alelnök: Szabó Gyula, titkár: Sütő József, Box 7, Dehue, W. Va., pénztárnok: Gelencsér István, Box 47, Dehue, W. Va., jegyző: Szabó Mihály, pénztári ellenőr: Szukics Géza, hármastagu bizottság: Ovardics Géza, Balogh István, Dobai György.

Tagokat felvesz 15 és 50 év között a fent nevezett osztályok utján. Uj osztály bármely helyen alakitható 12 taggal.

Érdeklődők forduljanak a központi titkárhoz, aki szivesen szolgál felvilágositással.

—o—

WILKES-BARREI I. MAGYAR KOSSUTH LAJOS BETEG-SEGÉLYZŐ EGYLET.

Alapittatott 1892 február 27-én.

Gyüléseit minden hónap második vasárnapján tartja a West Morei magyar református templom alatti iskola teremben.

Elnök: Jenki József, jegyző: Jerabek Sándor, pénztárnok: Fekete József, titkár: Bődi István, tagokat értesitő: Kulár Imre, zászlóvivő: Bődi István, beteglátogató Wilkes-Barren és környékén: Nagy József, Hannoveren: Csizmás József, ajtóőr: Novák József.

Az egylet együtt tartja gyüléseit a Magyar Segélyző Szövetséggel. Szövetségi ügykezelő: Dr. Kovács János, 391 Union St., Luzerne, Pa.

KÉPVISELŐINK:

VIRGINIA

Könczöl Antal, Inman és Roda, Va.
Kardos Mihály, Toms Creek, Va.
Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va
Szabó István, Dante, Va.

KENTUCKY

Lőrincz Vince Lajos, Lynch, Ky.
Szaniszló Lajos, Majestic, Ky.
Varga Sándor, Stone, Ky.

WEST VIRGINIA

Buzsik József, Gary No. 6, 7 és 9.
Gönczy Bertalan Gary No. 3.
Horváth Bertalan, Close, W. Va., Berryburg, W. Va., Galloway, W. Va.
Imre Mátyás, Thorpe, W. Va.
Kató Antal, New hall, W. Va.
Kovács István, Ethel, W. Va.
Lengyel János, Louise, W. Va.
Melegh Imre, Glen White, W. Va
Nagy Károly, Short Creek, W. Va.
Pántlikás Bálint, Triadelphia, W. Va
Paul István, Jenkins Jones, W. Va
Siket Imre, Whitmans, W. Va. és Holden, W. Va.
Soltész Péter, Elm Grove, W. Va
Szabó A. János, Lyburn, W. Va.
Tábory Oszkár, Logan, W. Va.
Tóth József, Dehue, W. Va.
Turi Lajos, Glen Alum, W. Va.
Vajda Gedeon, Masontown, W. Va
Weszprémi Sándor, Monaville, W. Va. és Rossmore, W. Va.

PENNSYLVANIA

Bakos Gyula, La Belle, Pa.
Benkő János, Cherryville, Pa.
Biszaha József, Brownsville, Pa.
Csordás János, Star Junction, Pa. és Perrypolis, Pa.
Csordás István, Heilwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fekete József, Edwardsville, Pa.
Gyürke Mihály, Nettleton, Pa.
Horváth István, Commodore, Pa.
Korody József, Jerome, Pa.
Kis István, Hillcoke, Pa.
Kismarton József, Library, Pa.
Kopácsy János, Hazleton és vidéke.
Kriston Lajosné, Berlin, Pa.
Lázár Lajos, Kulpment, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Mester János, New Genoa, Pa.
Molnár Áron, Ruthford, Pa., Beaverdale, Pa., Lloydell, Pa., Windber, Pa., Scalp Level, Pa.
Molnár András, VanMeter, Pa.
Novák Lajos, Elizabeth, Pa.
Nagy József, Masontown, Pa.
Ragályi M., Yatesboro, Pa.
Szabó András, Ellwood City, Pa.
Szádvári István, Seanor, Pa.
Szanyo Mihály, Burgettstown, Pa.
Toszky Mihály, Jenrers, Pa.
Üveges Balázs, Nanty Glo, Pa.
Várnay Imre, Uniontown, Pa.
Veréb István, Braznell, Pa.

MICHIGAN

Trimai József, Detroit, Mich.

INDIANA

Bodnár Péter, Clinton, Ind.
Szobonya István, Terre-Haute, Ind.

ILLINOIS

Fürjes Ágoston, Orient, Ill.
Miklósik Pál, Aurora, Ill.
Pálur János, Westville, Ill.
Soltész Pál, Buckner, Ill.
Takács József, Divernon, Ill.

OHIO

Bányász József, Tiltonville, Ohio.
Burdohán Mihály, Bradley, O.
Fekete Mihály, Herrick, O.
Oláh Mihályné, Columbus, O.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Tóth Károly, Murray City, O.
Tóth István, Rayland, O.

NEW MEXICO

Sági István, Gardinera, N. Mex.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

COLORADO

Fodor Vilmos, Camp Shumway, Colo.
Kovács Gyula, Farbes, Colo.

LOUISIANA

Kapus Márton, Hammond, La.

WYOMING

Csapó János, Rocks Springs, Wyo

Az Egyesült Államok egész területén
BARNA B. DEZSŐ
BALOGH F. JÁNOS.

Észak West Virginia, Ohio és Nyugat Pennsylvania területén:
L. A. BAUER.

CUBA:

G. Buza, Mirando, Oriente.